

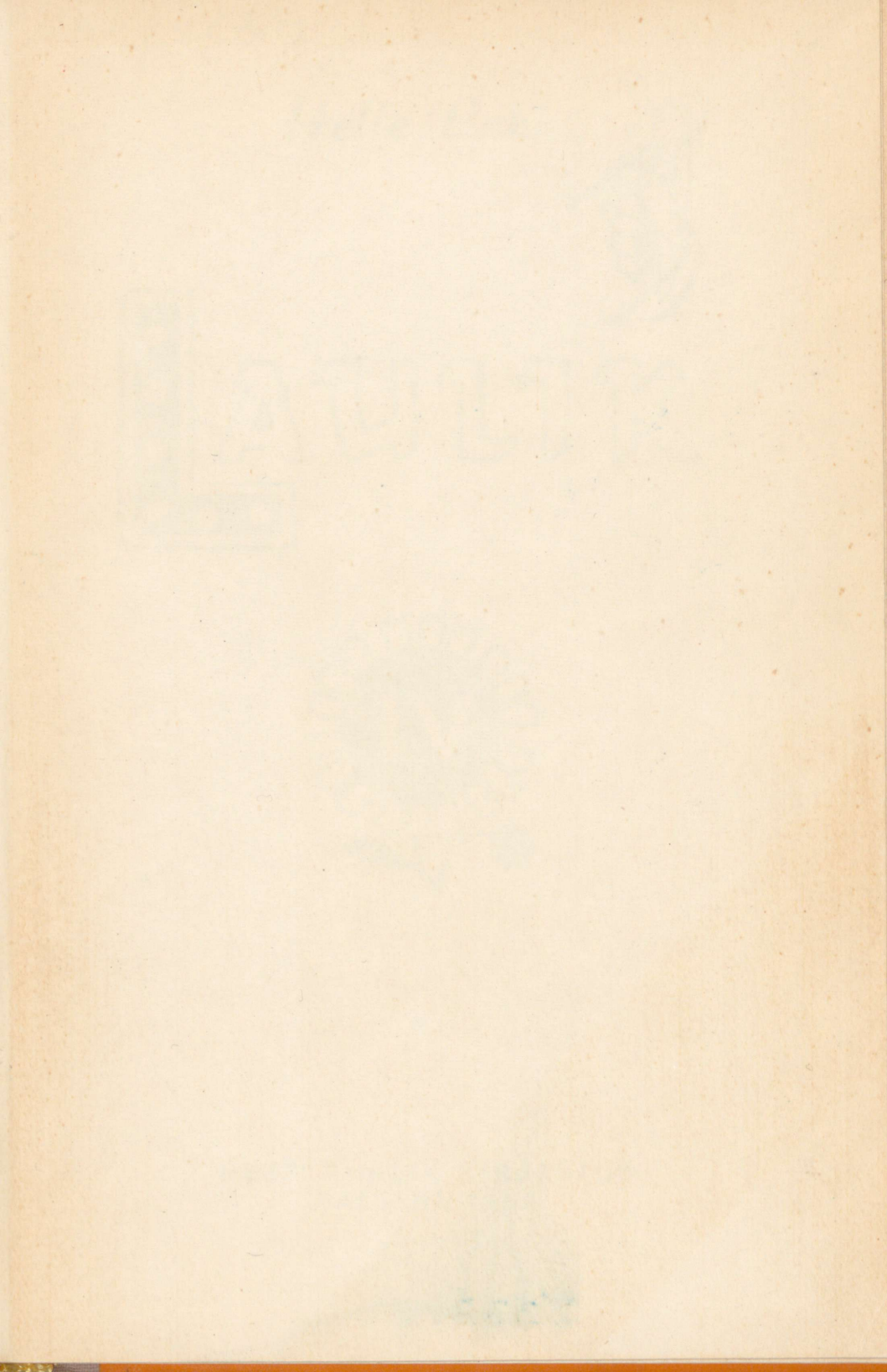


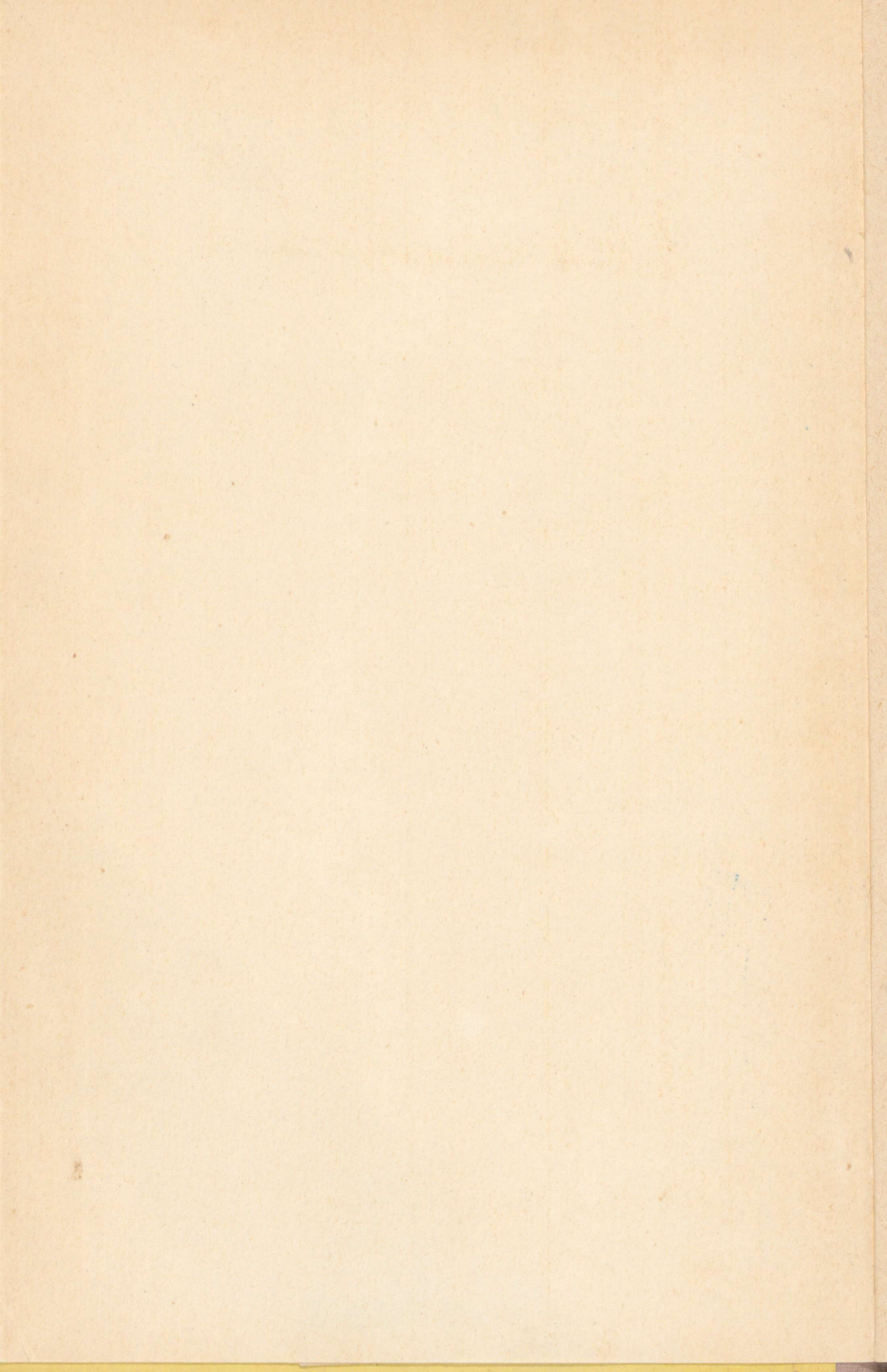
LAULIK
IV

Arch-ens.

ARH

2/53813





A-24433

Helle Lukk



LAVLIK



EESTI RIIKLIK KIRJASTUS
TALLINN 1962

78n
L84

Kunstiliselt kujundanud
SILVI VALJAL.

*Kinnitatud Eesti NSV
Haridusministeeriumi poolt.*

2

Tartu Riikliku Olikooli
Raamatukogu
53813

ARHIIVKOGU

EESTI RIIKLIK KIRJASTUS
TALLINN 1983



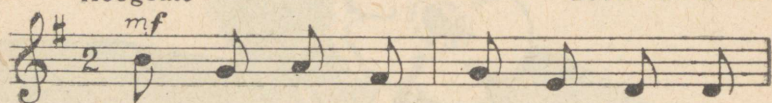
SUVI

Laulik

Rahvaluule

Hoogsalt

Eesti rahvaviis



1. Läh-me laan-de lau-le-mai-e,
2. Mei-e laas taht lau-le-mis-ta,
3. Kui ma lau-lan, lak-sub met-sa,




kas-ke, kas-ke, le-pi-kus-se
mei-e le-pik
he-le hää-li



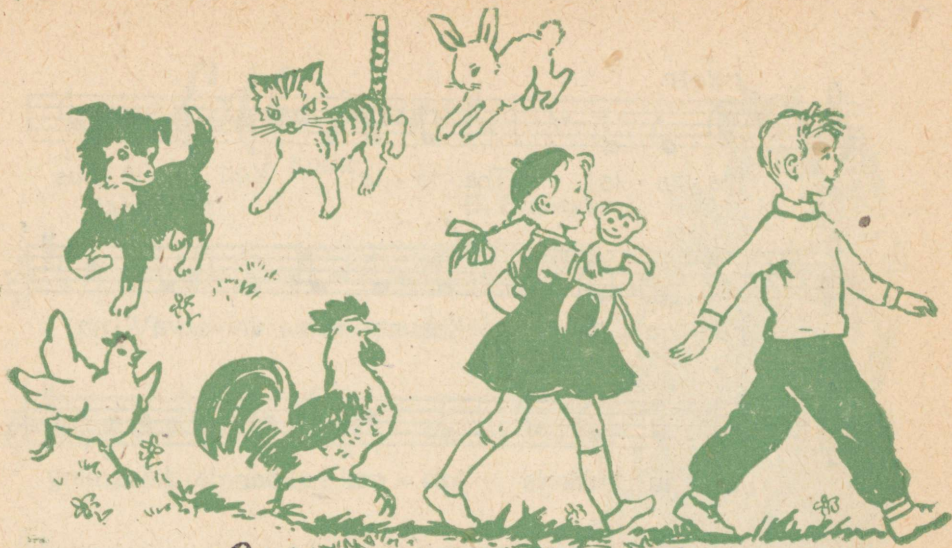
lee-lu-ta-ma,
lee-lu-ta-mist, kas-ke!
hel-jub met-sa,

mf mezzo-forte — poolvaljult

f — valjult

 fermaat ehk peatuse märk

Fermaadiga märgitud heli pikendatakse soovi järgi sõltuvalt laulu iseloomust.



Lõbusad matkajad

S. Mihhalkov

Lõbusalt

mf

M. Starokadomski



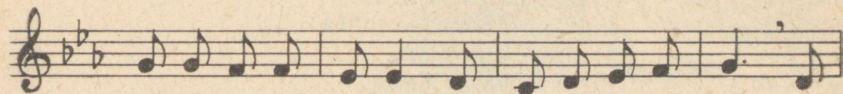
1. Rong, sõi - da, sõi - da, sõi - da ja



kii - rust li - sa veel. Sa ki - lo - meet-reid



või - da me kau - nil mat - ka - teel. Me



näe-me maad ja lin - nu ning rah - va rõõmsat tööd ja



vai - mustu - se in - nul laul he - li - se - ma loob.

f Reitr.

Tra - ta - ta! Tra - ta - ta! Küll on lõ - bus
 rän - na - ta. Kaa - sas ah - vi - va - na,
 kir - ju kukk ja ka - na, koer ja kass ning
 val - ge jä - nes. Küll on uh - ke kam - ba - ke - ne.
ff
 Küll on uh - ke kam - ba - ke - ne.

2. Meid sõprus ühte liidab,
 jah, sõprusele aul
 Nüüd ühistunnet kiidab
 me hoogne koorilaul.
 Hei! tervist, seltsimehed!
 on kõigile me hõik.
 On sõprus kaunim ehe —
 meist teavad seda kõik.

3. Sõit möödus laulu saatel,
 hulk mälestusi jäi.
 Meid päike kuumalt vaatas,
 tuul paitas hellalt päid.
 Nüüd matkalt koju tulles
 meid ootab koolitee.
 Kuid, kuldne sõprus, sulle
 me laulu loome veel.

Refrään.
 Tra-ta-ta! Tra-ta-ta!
 küll on lõbus rännata.
 Kaasas ahvivana,
 kirju kukk ja kana,
 koer ja kass ning valge jänes.
 .: Küll on uhke kambakene .:.

Refrään — kordussalm

ff — *fortissimo* — väga valjult

Lõkke juures

I. Kolla

Rahulikuult

G. Ernesaks



1. Vi-de-vik on lask-nud al - la



u - du - peh-med kar - di - nad.



A - ga laul-des met - sa al - la



siis pio-nee-rid mar - si - vad.

2. Lõkketule teeme maha, metsa all ei ole tuult. Nurmede ja metsa taha kajab laule meie suult.
3. Lõke leegib metsas suures, öökull kuulab oksa peal. Meie laulud tule juurest helisevad kaua veel.



Küsimus.

Mitu lööki vältab laulu lõpunoot?

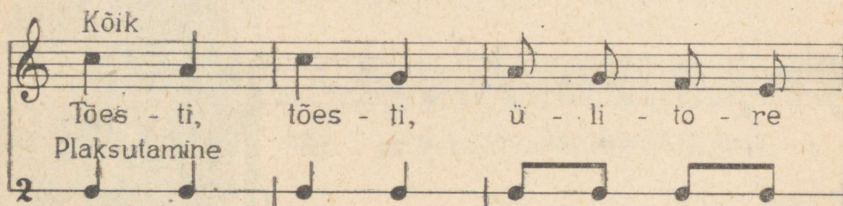
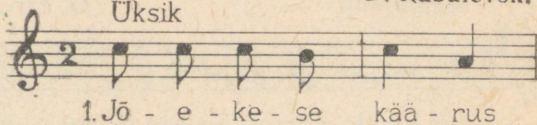


Laul Peedust

H. Gal

Kiirelt, rõõmsalt
Üksik

D. Kabalevski

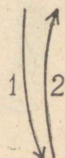


2. Äratus kui läbi, kähku väljakule.
Kõik on koos — oh häbi! Peedu puudub jälle!
Tõesti, tõesti, pole ilus see, Peedu puudub jälle!
3. Kõik on juba korras nii, ootame signaali.
Peedu voodis seljali, vahib laemaali.
Tõesti, tõesti, pole ilus see, vahib laemaali!
4. Oo, kuis jões on tore: kogu laagripere
päevitamas selga, külma vett ei pelga.
Tõesti, tõesti, ülitore see, külma vett ei pelga!

5. Ainult Peedu kurdab: «Vees võib saada kõha.
Ujuda ma kardan, pesta end ei taha!»
Tõesti, tõesti pole ilus see, «pesta end ei taha!»
6. Leidub meilgi salgas Peedukene hulgas,
laulukese selle pühendame talle.
Tõesti, tõesti, ülitore see, pühendame talle!

Ülesandeid.

1. Laula «Laulu Peedust», lüües takti kahele. Kahelöögilist takti lüüakse nii:



2. Laula «Laulu Peedust» rütmisilpidega ja jälgi laulus esinevate helide pikkusi.

2

Ta - ra, ta - ra, tam, tam, ta - ra, ta - ra,

tam, tam, ta - ra, ta - ra, tam, tam,

ta - ra, ta - ra, tam, tam. Tam, tam,

tam, tam, ta - ra, ta - ra, tää,

tam, tam, tam, tam, tää, tam.

Mitu lööki vältavad järgmised noodid:

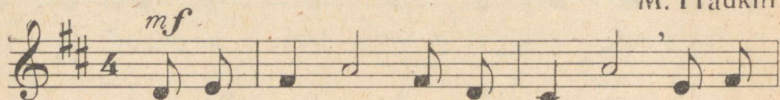


Pioneeride marss

L. Ošanin

Rõõmsalt

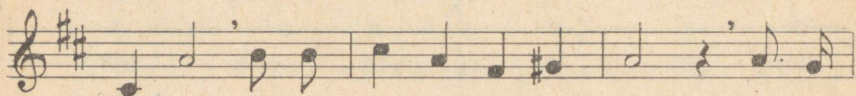
M. Fradkin



1. Kel - le huul - tel nae - ru - joo - ned, kel - le



sil - mis hel - gib välk? See on va - he - tus kom -



noor - tel, noor - te le - nin - las - te salk. 1-3. Pi - o -



neer ae - ga sa ä - ra kao - ta, i - ga



hetk kal - lis va - ra on sul! Ko - du -



maad võim-sat aus - ta, ter - vist too hom - mi -



kul! Ko - du - maad, mei - e päi - kest sa



aus - ta, kõi - ge arm - sa - maks ta sul.

2. Pioneerimarsi saatel
läheb noorte jõu paraad,
appi vanadele töödel,
uueks looma linna, maad.
Refrään.

3. Saame ükskord meresõitjaks,
meist kord rahvas lugu peab.
Lendur siis saab taeva-
võitjaks,
koolis «viie peal» kui teab.
Refrään.



Kiigel

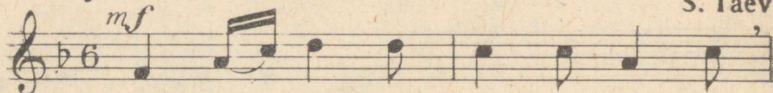
Hõljuvalt

E. ja S. Taev

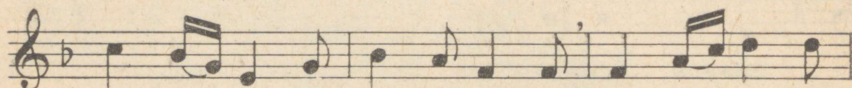
Eesti rahvaviisi ainetel

$\text{♩} = 1$ lükk

S. Taev



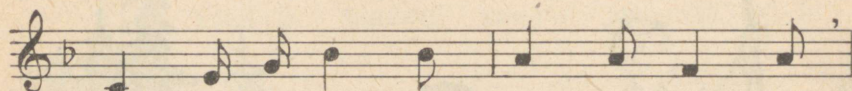
1. Hak - ka kii - ke kii - ku - mai - e,
2. Tõu - se jär - jest kõr - ge - ma - le,



kii - ku - mai - e, lii - ku - mai - e! Kii - ge - õr - si
kõr - ge - ma - le, kau - ge - ma - le! Tuis - ka ü - les



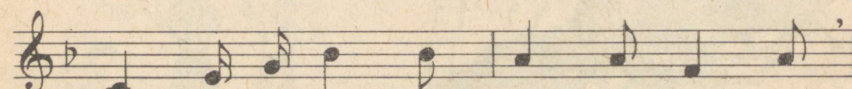
õõt - su - mai - e, kii - ge - lau - da lau - le - mai - e!
tae - va al - la, val - ge pil - ve ser - va pea - le!



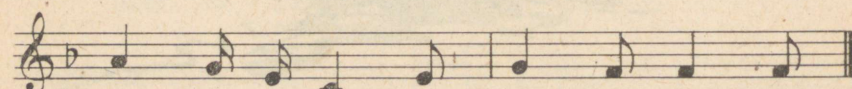
1.-2. Hei - la - la - la - la, hei - la - la - la,



hei - la - la - la - la, hei - la - la - la!



Hei - la - la - la - la, hei - la - la - la,



hei - la - la - la - la, hei - la - la - la!

Labajala valss

Rahvaluule

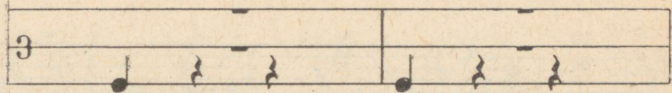
Eesti tantsuviis

f >

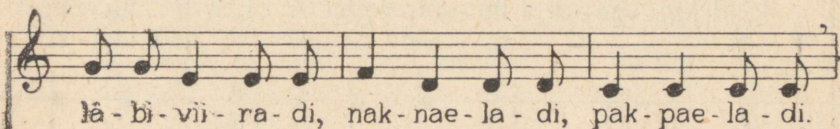


1 2 Vat - lup - sa - di, luu - san - ga - di,

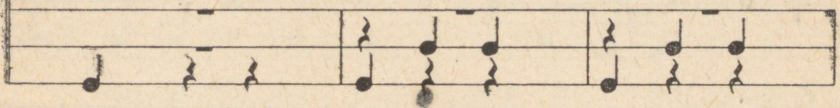
Triangel
Tamburiin
Trumm



kõ - kõp - sa - di, kuld - kin - ga - di, siid - sii - ra - di,



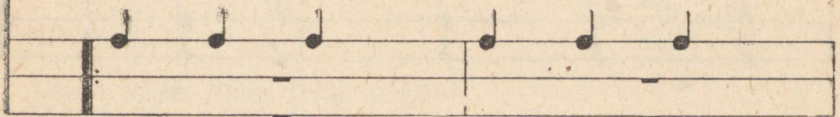
lä - bi - vii - ra - di, nak - nae - la - di, pak - pae - la - di.



mf (kordamisel *p*)



Puu - puu - sa - di, pum - ma - de - ra,



viu - vip - sa - di, vil - la - de - ra!

Vat - lup - sa - di, luu - san - ga - di, kōt - kōp - sa - di,

kuld - kin - ga - di, 1. tip - tap - pa - di hās - ti tih - ti,
2. tip - tap - pa - di ta - had tant - si

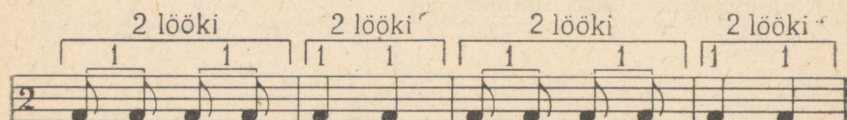
är - ge las - ke kä - si lah - ti!
la - se la - ba - ja - la - vals - si!

TAKT JA SELLE MÄRKIMINE.

Lauluviisi või muusikapala osa ühest rühulisest helist teiseni nimetatakse taktiks. Noodikirjas eraldatakse taktid üksteisest taktijoonega.

Number 2, 3 või 4 laulu alguses näitab, mitmelöögilises taktis see laul on. Näiteks:

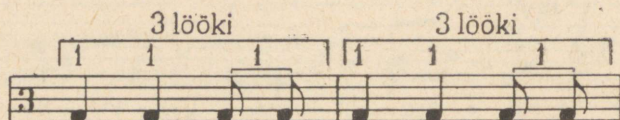
I. «Laul Peedust» on 2-löögilises taktis.



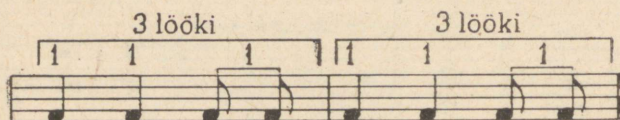
Jõ - e - ke - se kää - rus leh - vi - mas on li - pud

Selle laulu igas taktis on noote 2 löögi ulatuses.

II. «Labajalavalss» on 3-löögilises taktis.



Vat - lup - sa - di, luu - san - ga - di,



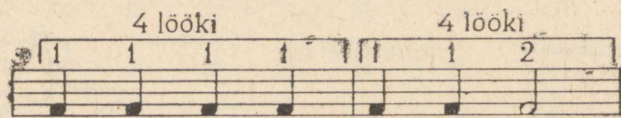
kõt - kõp - sa - di, kuld - kin - ga - di.

Selle laulu igas taktis on noote 3 löögi ulatuses.

III. «Kiigu, liigu, laevukene» on 4-löögilises taktis.



Kii - gu, lii - gu, lae - vu - ke - rie,



lai - ned, lah - kelt lü - ka - ke.

Selle laulu igas taktis on noote 4 löögi ulatuses.

Visa kalamees

A. Barto

Elavalt

M. Starokadomski

mf

1. Ju va - ra - val - ges jär - ve - le läeb

vi - sa ka - la - mees. Seab is - tu - ma end

per - ve - le, on pea - gi lau - lu -

hoos. 1-3. Tral - lal - la, tral - lal - lal - la, tral -

lal - lal - lal - lal - la, tral - lal - la, tral -

rit. [1.2. *α tempo*]

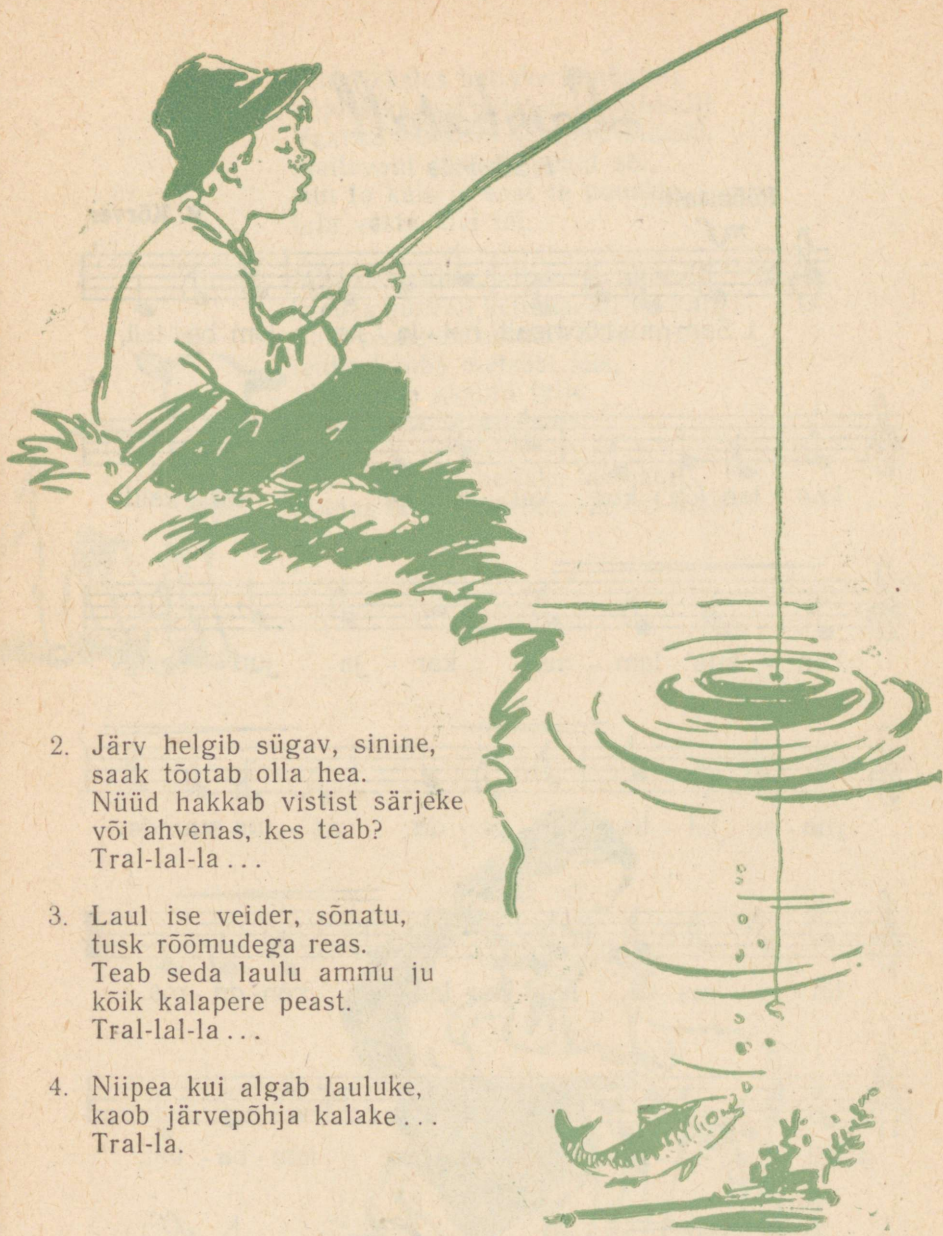
lal - lal - la, tral - lal - lal - la. 2. Järv

[3. *α tempo*]

la. 4. Nii - pea kui al - gab lau - lu - ke, kaob

ff

jär - ve - põh - ja ka - la - ke... Tral - la!



2. Järv helgib sügav, sinine,
saak töotab olla hea.
Nüüd hakkab vistist särjeke
või ahvenas, kes teab?
Tral-lal-la ...
3. Laul ise veider, sõnatu,
tusk rõõmudega reas.
Teab seda laulu ammu ju
kõik kalapere peast.
Tral-lal-la ...
4. Niipea kui algab lauluke,
kaob järvepõhja kalake ...
Tral-la.

tempo — laulmise kiirus

a tempo — algtempo

rit. ritenuto — aeglustades

Lambatali

I. Sikemäe

Rõõmsalt

mf

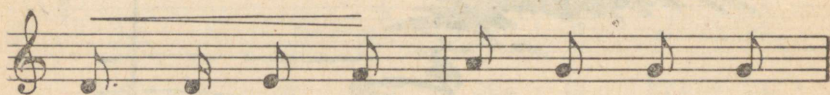
B. Kõrver



1. Sam-musrõõmsalt hel - la - ke lam - ba - tall,



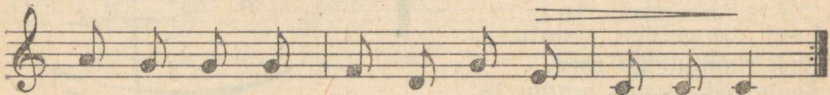
kae - las kõi - kus kel - la - ke: kil - kil - kall!



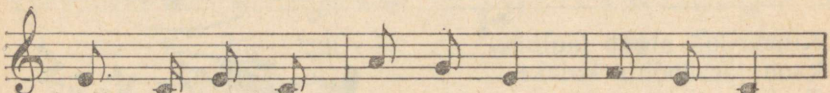
Lah - kus lam - mas kar - ja juu - rest,



ma - ha jät - tis la - ge - da, as - tus suurde



tih - ni - kus - se, hak - kas laa - nes rän - da - ma.



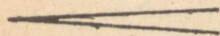
4. Võt - tis õp - pust hel - la - ke lam - ba - tall,



hin - das tar - kust kel - la - ke: kil - kil - kall!

2. Ringi eksles hellake lambatall,
hüples kaasa kellake: kil-kil-kall!
Vaatles lammas kõrgeid kuuski,
maitsvaid jänkukapsaid sõi,
siin ta käis ja seal ta nuuskis,
jala vastu kivi löi.
3. Määgis hädas hellake lambatall,
kaebas kurvalt kellake: kil-kil-kall!
Salk pioneere matkal olles
leidis lamba metsast siis,
tihnikusse eksind talle
jälle karja juurde viis.

Vöttis õppust hellake lambatall,
hindas tarkust kellake: kil-kil-kall!



paisudes

Ringilaul

J. Salu

K. A. Hermann

Lõbusalt

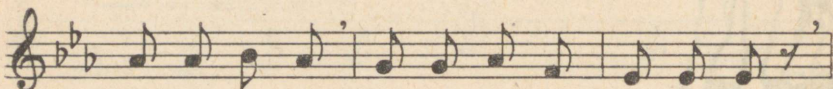
mf



1. Läh - me lah - ke lau - lu - ga
2. Ka - ob kõik me kur - vas - tus,



rin - gi - män - gu män - gi - ma; las - kem hää - led,
ka - ob vaevja vä - si - mus; hõis - ke - hää - lel,



kandle kee - led kõ - la - da nüüd röö - mu - ga.
rööm - sal mee - lel las - kem lau - lud kõ - la - da!



1-2. Lal - lal - laa, lal - lal - laa, lal - lal - lal - lal - laa,



las - kem lau - lud kõ - la - da: lal - lal - lal - lal - laa!



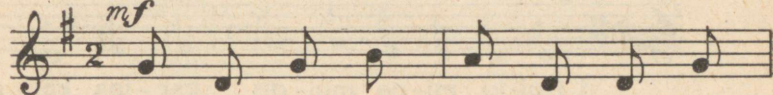
Tammepuu

Rahvaluule

Läti rahvaviis

Rõõmsalt

mf



1. Va - nas suu - res ta - lu - õu - es



kas-vas tu - gev tam-me-puu, ei - ja, ei - ja,



ei - ja - jaa, kas-vas tu - gev tam-me-puu.

2. Sügaval tal juured mullas,
oksad laiad, kaharad,
ei-ja, ei-ja, ei-ja-jaa,
oksad laiad, kaharad.
3. Ülal okstel laulsid linnud,
puu all noormees istus sääl,
ei-ja, ei-ja, ei-ja-jaa,
puu all noormees istus sääl.



p piäno — vaikselt

Karjapoiss

Rahvaluule

Sooime rahvaviis

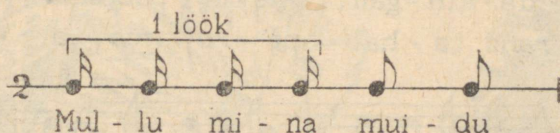
p *mf*

1. Mul-lu mi-na mui-du kar-jas käi-sin,
mul-lu mi-na kar-jas käi-sin. Hei!
til-lu-ke-ne vel-le-ke-ne
kul-da-li, kal-da-li, mul-lu mi-na kar-jas
käi-sin. Hei! til-lu-ke-ne vel-le-ke-ne
kul-da-li, kal-da-li,
mul-lu mi-na kar-jas käi-sin.

2. Tegin mina pilli pajukoorest,
pilli tegin pajukoorest.
.: Hei! tillukene vellekene kuldali, kaldali,
pilli tegin pajukoorest. .:.
3. Istusin ma mättale mängimaie,
puhuma siis pillilugu.
.: Hei! tillukene vellekene kuldali, kaldali
puhuma siis pillilugu. .:.
4. Salakesi kuulas minu mängu
kariapõlve kaunim neiu.
.: Hei! tillukene vellekene kuldali, kaldali,
karjapõlve kaunim neiu. .:.

VEERANDLÖÖGILINE NOOT.

Lauldes laulu «Karjapoiss», märkame, et sõnadel «mullu mina» langeb ühele löögile 4 ühepikkust heli.



Neid helisid nimetatakse veerandlöögilisteks helideks ja märgitakse noodikirjas veerandlöögiliste nootidega,



milliseid iseloomustavad rütmisilbid ti-ri-ri-ri.

Uhe löögi ulatuses võivad veerandlöögilised noodid esineda veel järgmistes rütmivormides:



Küsimus.

Missugune rütmivorm esineb sõnadel «kuldali, kaldali»?

Tantsulaul

Rahvaluule

Eesti rahvaviis



1. Mei - e tammläeb tant - si - mai - e, kas - ke,
2. Mei - e tam - mel kul - da - kin - gad, kas - ke,
3. Ta - re ta - hab tant - si - mis - ta, kas - ke,



- kõ - re kuuskläeb kõn - di - mai - e, kas - ke.
kul - da - kin - gad, vas - ki - pae - lad, kas - ke.
põ - rand ta - hab põ - ru - mis - ta, kas - ke.



4. Ta - ga - ne - ge, ta - ga - ne - ge ta - re - ta - lad, kas - ke



- põ - ge - ne - ge, põ - ge - ne - ge pal - ki - par - red, kas - ke.

Ulesandeid.

1. Kuula «Tantsulaulu» õpetaja esituses ja määra, millistel silpidel esinevad veerandlöögilised helid.
2. Loe «Tantsulaulu» rütmisilpidega.
3. Laula «Tantsulaulu» rütmisilpidega, sõnadega, koputades rütmi.




✕ SÜGIS ✕

Lõikuse laul

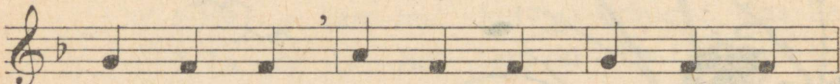
D. Vaarandi

✓ Eesti rahvaviis

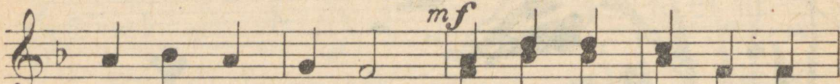
p




1. Miks sa küll, tuu - le - ke, kõr - tes nii




ka - his - tad? Miks sa, mu põl - lu - ke,



mf
mõt - tes - se va - jund? Mu - ret kas mee - nu - tad,



hal - lad kuis a - his - tand, põ - le - tand



põu - ad ja rut - ju - nud ra - jud.

2. Oi, sa mu põlluke, mured on mullused,
tuul juba kiigutab küpsenud teri.
Päevad nüüd kodumaal päikeseküllased,
kõrvu siin kuldne ja sinine meri.

3. Aeg on nüüd tulla ja aeg on nüüd lõigata,
nägusaiks napradeks nurmele vilja.
Hõiskeid nii palju on kanguse hõigata,
laulusid laulda veel õhtulgi hääle.





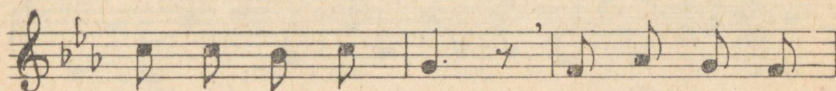
Nömm

J. Liiv

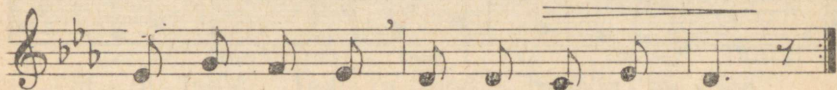
P. J. Hannikainen



1. I - gav liiv ja tü - hi vä - li,
2. Män - ni ro - he - li - ne sa - met,



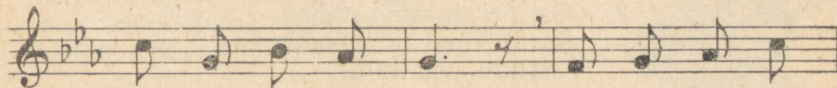
tae - vas pil - vi - ne. Jõu - an tul - les
ük - sik met - sa - tee; pe - dak he - le -



met - sa äär - de, tu - leb nöm - me - tee.
ro - he - li - ne, kask kuld - kol - la - ne.



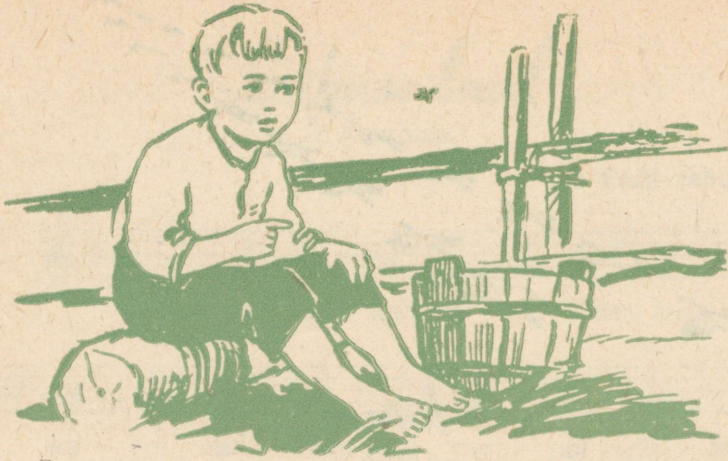
3. Pe - dak he - le - ro - he - li - ne,



kask kuld - kol - la - ne. Nömm on sü - gi -



se - le lan - gend kaen - las - se.



Oh mina väike mehekene

Rahvaluule

Mõõdukalt

Eesti rahvavilis

p

1. Oh mi-na väi-ke me-he-ke-ne,
 põl-ve-pik-ku poi-si-ke! Vaat-lu-lii,
 vaat-lu-lii! põl-ve-pik-ku poi-si-ke.

mf

2. Öösi peksin mõisarehed,
 päeval kündsin mõõdumaad.
 Vaatlulii, vaatlulii!
 päeval kündsin mõõdumaad.
3. Vaesed lapsed vaarumassa,
 ematumad heljumas.
 Vaatlulii, vaatlulii!
 ematumad heljumas.

Noorte pioneeride marss

A. Žarov

S. Deškin

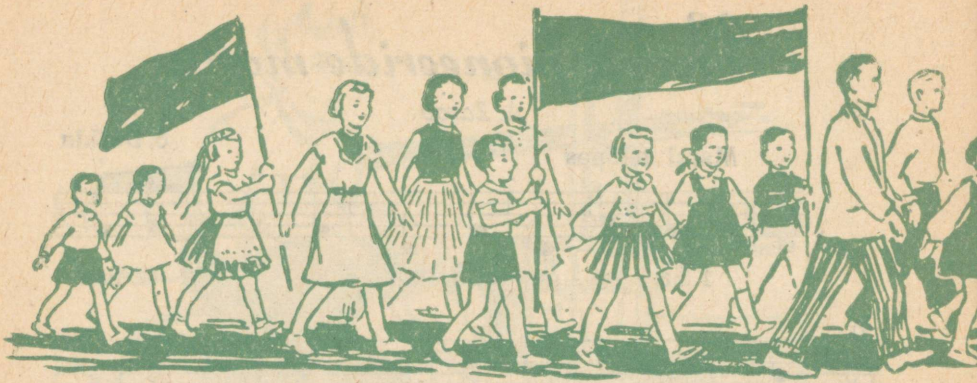
Marsi tempos

1 Sä - ra - ge, ööd, kui lee - - ki - vad
lök - ked! Mei - e - pio - nee - rid, töö - lis - te
lap - sed Saa - bu - nud kau - mis
aeg meil - le nüüd „A - la - ti
val - mis!» pio - nee - ri - de hüüd!

2. Kõlamas laulud, säramas silmad,
komsomol juhib ikka meid kindlalt.
Saabunud kaunis aeg meile nüüd.
«Alati valmis!» pioneeride hüüd.
3. Punased lipud tõstame meie,
tööliste lapsed, järgnege meile.
Saabunud kaunis aeg meile nüüd.
«Alati valmis!» pioneeride hüüd.

See on esimene pioneeride laul, loodud 1922. a.



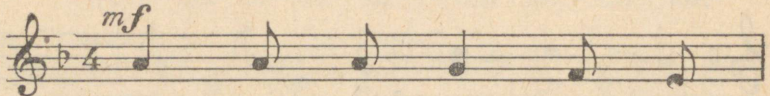


Võidu teel

A. Pajupuu

Pidulikult

A. Pajupuu



1. Ras - ke - te võit - lus - te



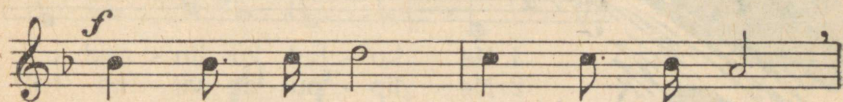
tu - les or - ju - sest tõu - sid



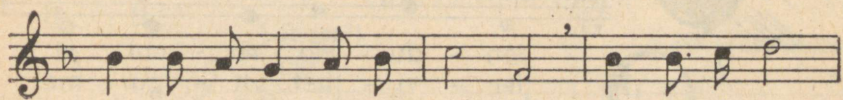
sa. Kas - va - sid kau - ni - na



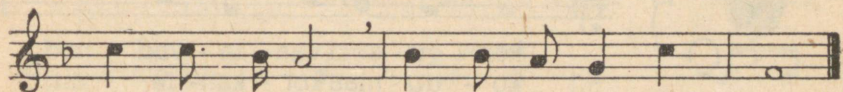
ü - les, võim - saks me Nõu - ko - gu - maa.



1-3. Sam - mu - me koos, va - na ja noor,



ü - hi - se ees - märgi poo - le. Saa - dab meid teel




ül - las i - dee: vii - del - da õn - ne eest!

2. Lenini õpetust täites
sammume võiduteil.
Juhib meid raskusi võites
suur Kommunistlik Partei.
Sammume koos...

3. Kõikjal koos rahvaga astub
nooruse suur armee.
Helgele homsele vastu
viib meie kõikide tee.
Sammume koos...

Küsimus.

Mitu lööki vältab noot  ja kus ta selles laulus esineb?

Ülesanne.

Laula laulu, lüües takti neljale!

Lendurid

Rühikalt O. Vössotskaja A. Aleksandrov

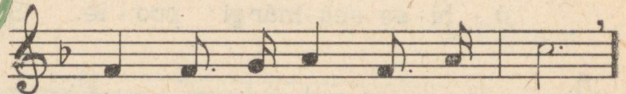
mf



1. Me ko - hal kui lin - nud on
2. Me lip - pu - de vii - be teil



len - du - rid len - nul ja
ter - vi - tust vii - gu: me

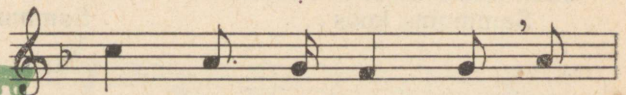


kõr - gu - sest vaa - ta - vad nad,
ko - du - maakot - kai - le au!

(kordamisel *f*)



kuis sam - mu - vad lap - sed käes
Ja ter - vi - tust vii - es meilt



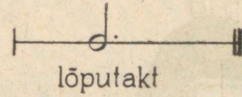
pu - na - sed li - pud, sest
tõu - se - vad ü - les nüüd



on ju Ok - toob - ri - pa - raad.
ki - re - vad pal - lid ja laul.

EELTAKT

Laul «Lendurid» algab rõhutu taktiosaga. Sellist rõhutat osa laulu alguses nimetatakse eeltaktiks. Laulu eeltakt koos lõputaktiga moodustavad terve takti.



Eeltaktiga algavad laulud on veel näit. «Kus Põhjalahe kohiseb» ja «Visa kalamees».

Laske sisse mardisandid

Rahvaluule

Lõbusalt

mf

Eesti rahvaviis

1. Las-ke sis-se mar-di-san-did,

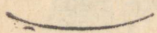
Koputamine 2

mar-ti, mar-ti!, Mar-di küü-ned

kül-me-ta-vad, mar-ti!



1. Laske sisse mardisandid, marti, marti.
Mardi küüned külmetavad, marti.
2. Mardid tulnud kauge'elta, marti, marti.
Kaugelt raatmaa radadelta, marti.
3. Peretütar peenikene, marti, marti,
kutsu mardid kamberie, marti.



sidekaar

Sidekaarega ühendatud ühekõrgused noodid lauldakse ühe helina ühel silbil.



mar - ti _____



Ööbiku surm

A. Haava

M. Härma

p

Ju - ma - la - - ga, ko - hav laa - ni,

ju - - ma - la - - ga, i - - lus ilm.

mf

Ju - - ma - la - - ga, lah - - ked lau - lud,

p

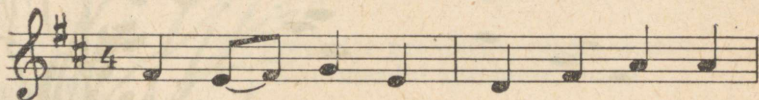
lau - - ja rind on vars - - ti kül - m.

2. Oh, küll oli ilus laulda,
õieaega kuuluta.
Leinas, õnnes laulu sisse
ise ära sulada.
3. Aga torm ei sallind laulu,
tegi haiget minule.
Haiget teha on ju kerge
väiksel' laululinnule.
4. Jumalaga, kohav laani,
jumalaga, ilus ilm.
Jumalaga, lahked laulud,
laulja rind on varsti kül - m.

Veli, kulla vellekene

Rahvalaulu ainetel

S. Taev



1. Ve - li , kul - la vel - le - ke - ne ,



võ - ta kan - nel põl - ve pea - le !



1-5. Uh - tsah , el - lal - la , uh - tsah , el - lal - la ,



uh - tsah , el - lal - la , el - lal - la ! el - lal - la !

1. Veli, kulla vellekene,
võta kannel põlve peale!
- 1.—5. Uh-tсах, el-lal-la, uh-tсах, el-lal-la,
uh-tсах, el-lal-la, el-lal-la.
2. Löö üks lugu lustipilli,
teine lugu rõõmupilli.
3. Tantsime, et tallad läbi,
hüppame, et kingad katki.
4. Kulugu me kingakesed,
saagu otsa saapakased.
5. Taat toob linnast uued kingad,
vend teeb jälle vastsed viisud.



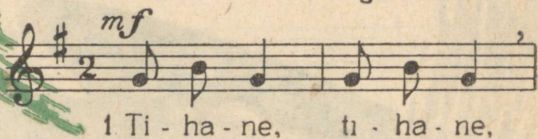
TALV

Tihane

J. Oro

liikuvalt

Ungari rahvaviis




2. Linnuke, tilluke, sul ei ole toitu,
tihane, tihane vaatab kurvalt koitu.
Külm teind kivikõvaks maa,
metsas surmand putuka,
linnul pole toitu.

3. Tihane, tihane, küllap möödub tal,
pakane, pakane pole enam vali.
Küllap sulab lumi ka,
haljendama lööb siis maa,
tuul ei ole vali.



HELIASTMIK JA KLAVIATUUR

Igal noodil on kindel koht noodijoonestikul.

Noodivõti  määrab kindlaks sol-noodi asukoha teisel joonel.

Vastavalt sellele saavad asukoha ka teised noodid.

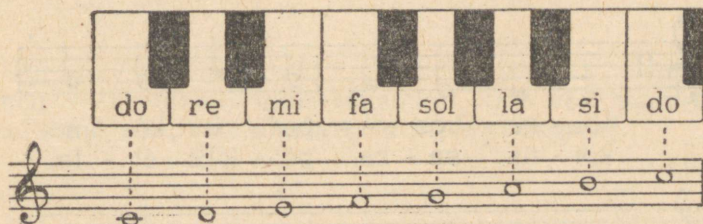


sol



Rõõmsakõlalist heliastmikku, mis algab do-heliga, nimetatakse Do-mažooriks.

Do-mažoori mängitakse klaveril valgetel klahvidel.



Klaviatuur koosneb valgetest ja mustadest klahvidest, kusjuures viimased on paigutatud valgete klahvide vahele 2- ja 3-klahviliste rühmadena. Iga klahv annab kindla kõrgusega heli.

Ülesandeid.

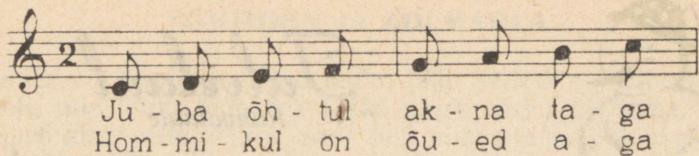
1. Laula Do-mažoori tõusvas ja laskuvas suunas.
2. Mängi Do-mažoori klaveril.
3. Joonista klaviatuuri joonis noodivihikusse ja märgi selle alla noodijoonestikule vastavad noodid.
4. Harjuta helide leidmist klaviatuuril.

Ülesandeid laulmiseks noodi kaasabil.

1. Laula õpitud laule — «Laul Peedust», «Labajalavalss» või «Laula, laula, lapseke» — noodinimedega aeglases tempos.
2. Kirjuta järgmised harjutused noodivihikusse ja laula iseisvalt noodist!

Do, re, mi, fa, sol, sol, sol,
noo - di - tund - mist va - ja - on!

Hii - re - tips läks put - ru keet - ma,
köi - tis sa - ba põl - leks et - te,
ti - pa ta - pa ti - bu - le,
pa - ni pa - ja tu - le - le



Laula, laula, lapseke

Rahvaluule

Kaanon

Eesti rahvaviisi j.



Kaanon — keerdlaul, mille esitamisel kaks või enam rühma laulavad sama viisi, kuid alustavad erinevatel aegadel.



Talvelaul

Rahvaluule

Soome rahvaviis

Koputamine
Plaksutamine

1-3. Ra - di, ri - di, ral - la,

2

pa - ka - ne on val - la!

Tu - su - taa - ti .
Tu - li kau - gelt
Eh - tis pöö - sad

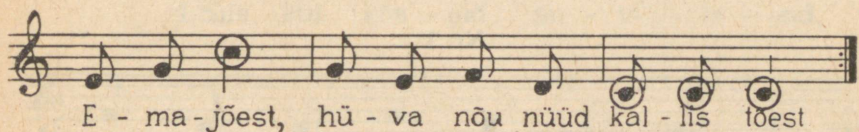
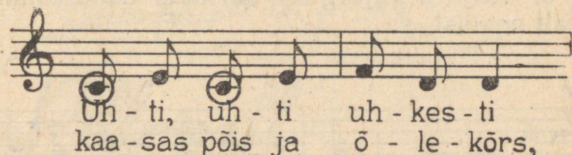
tu - li mei - le, kül - vas lund ja har - ma pui - le.
põh - ja - raal - ta, la - pi las - te män - gu - maal - ta.
val - ge vöö - ga, kat - tis jõe - ed, jär - ved jää - ga.

1-3 Ra - di, ri - di, ral - la, pa - ka - ne on val - la.

PÕHITOON JA KOLMKÖLA

Lauldes või kuulates mõnd laulu, jääb sellest alati meelde teatav heli, mis laulu lõppedes jääks nagu kõrvu helisema. Lauuviis lõpeb alati selle heliga. Seda heli nimetatakse põhitooniks.

Jälgi järgmises laulus põhitooni esinemist!



Põhitoon on nagu laulu kodu, kuhu lauluviis mitmel korral tagasi pöördub ja lõpuks sinna jääbki.

Do-mažoori laulmisel jääb ka sellest kõige enam meelde lõpuheli do. Do on põhitoon. Peale põhitooni do jäävad Do-mažoorist kergesti meelde veel helid mi ja sol. Neid kolme heli do-mi-sol nimetatakse kolmkõlaks.



Ulesandeid.

1. Taba laulude «Labajalavalss», «Karjapoiss», «Tihane», «Kiigu, liigu, laevukene» põhitoon pärast nende laulmist.

2. Harjuta kolmkõla laulmist tõusvas ja laskuvas suunas, mängi klaveril.

3. Kirjuta alljärgnev harjutus noodivihikusse ja laula iseseisvalt noodist.

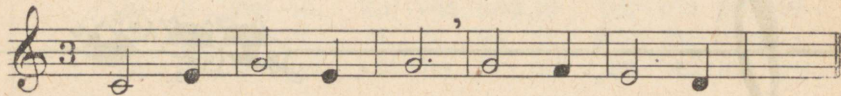


4. Kirjuta noodivihikusse järgmised harjutused ja lõpeta need. Laula neid harjutusi noodist.

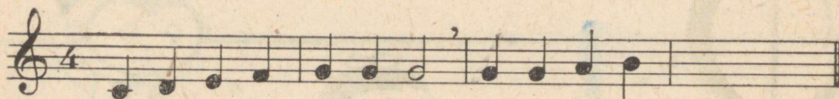
Nr. 1



Nr. 2



Nr. 3



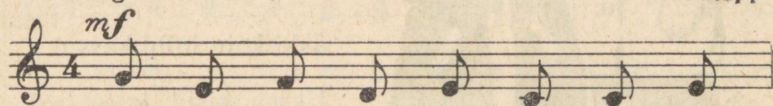


Pillerpall

Hoogsalt

H. Mänd

V. Kapp



1. Siis kui kas - sid su - vi - ta - sid,



hii - red nae - ru pu - gis - ta - sid,



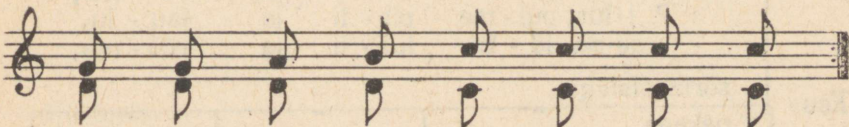
kor - ral - da - sid tril - li - tral - li,



pü - ha - päe - va pil - ler - pal - li.



Kee - ru - ta - ti, tii - ru - ta - ti,



põ - rand kir - juks kree - mus - ta - ti!

oh se - da pi - du ja põl - ve,
 to - ru - pill kui kut - sub meid tants - ma.
 män - gu - mõ - nu, nal - ja ja tral - li,
 kae - ra - jaa - ni, tul - ja - ku - tant - su.

1. Tril - la - la, tral - la - la, pa - ne pul - ma - jalg al - la,
 2. Hiir hüp - pas, kass kar - gas, va - na karulõi trum - mi,

võ - ta pill siis kät - te ja as - tu mei - e et - te!
 kirp ak - nast väl - ja ja nahk - pük - sid jal - ga!

Küsimus.

Utle kuulmise järgi, millise tuttava viisikäiguga algab see laul?



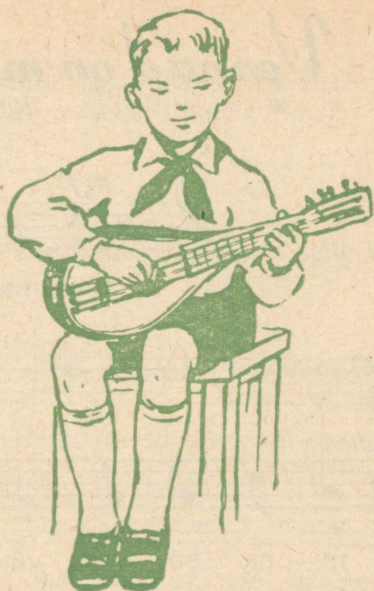
Kannel armas, kannel kallis,
kannel kullakeeleline . . .

Toua, toua, toua, toua,
torupill, torupill touada.

Viiul nutab, viiul hõiskab,
temalt kauneid viise kostab.



Mandoliini õpin ma
koolis hoolsalt mängima.



Mõnda pilli tunnen veel —
balalaika,
kitarr on see.



Vennad on mul suured mehed

Rahvaluule

Läti rahvaluule

mf

1. Ven-nad on mul suured me-hed,

Plaksutamine

mi - na sõ - sar väi - ke - ne. Ai - jaa,

tral - lal - laa! mi - na sõ - sar väi - ke - ne.

2. Tehke mulle kõrged kingad,
pange pähe pärjake.
Ai-jaa, tral-lal-laa,
pange pähe pärjake.
3. Kingakestes, pärjakeses
olen teie pikkune.
Ai-jaa, tral-lal-laa,
olen teie pikkune.

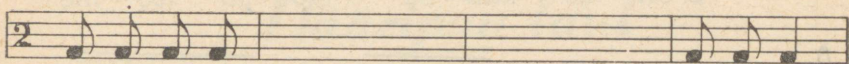


Küsimusi.

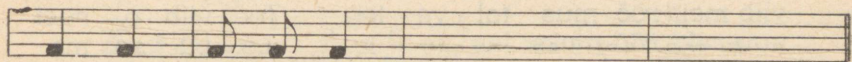
1. Kuidas nimetatakse pausi laulu alguses teises hääles?
2. Mitu lööki vältab selles laulus tervetakti paus? Miks?

Ülesanne.

Kirjuta laulu esimene salm noodivihikusse ja lõpeta selle rütmi märkimine.



Ven-nadon mul suured me-hed, mi-na sõ-sar väi-ke-ne



Ai - jaa, tral-lal - laa, mi-na sõ - sar väi-ke - ne.



Üle lume lagedale

J. Oro

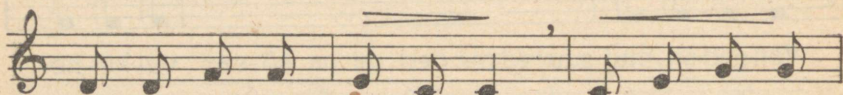
Rõõmsalt

Eesti rahvaviis

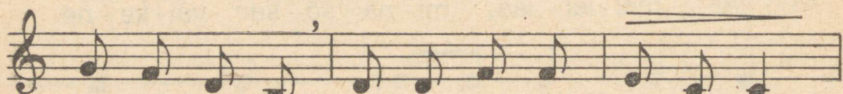
R. Päts



1. Ü - le lu - me la - ge - da - le
2. Uh - ke kuu - se tup - pa too - me



viib meid rõõ - mus tal - ve - tee. Tee viib o - rust
suu - reks rõõ - muks las - te - le. Lõ - bu - sa - ma



mä - ge - de - le ü - le kül - me - ta - nud vee,
tu - ju loo - me, pi - du - tu - ju kõi - gi - le.



Ol - gem rõõm - sad, vel - led hel - lad,
Sä rab kuusk ja sä - rab tu - ba,



la - ja - ta - gu lau - lu - keel! He - li - se - gu
lap - sed rõõm - sad kuu - se ees! Kuul - ge, kuul - ge



ai - sa - kel - lad lu - me - rik - kal tal - ve - teel!
tu - leb ju - ba las - te . sõ - ber - nää - ri - mees!



Nääripuu laul

Kiirelt, lõbusalt V. Garlitski

M. Krassev



2. Kui muinasjutus kaunimas siin särab hõbe, kuld, :; ja näärikuusel helkimas küll tuhat imetuld. :;
3. Näe, ülal tipus hiilgamas täht helgil säraval. :; Ka näärivana tulemas, paun kinke täis on tal. :;
4. Rõõm suur on näärikuusest
meil
ja sellest laulame,
et lapsed kõigil ilmteil
teaks, kuidas elame.
Et lapsed kõigil ilmteil
teaks, kuidas elame.

Näärikuuske otsimas

E. Niit

Elavalt

E. Tamberg



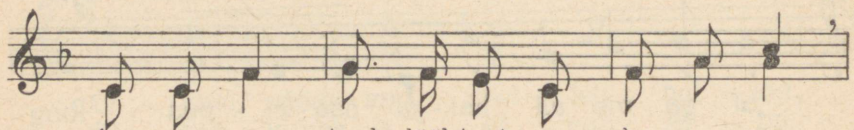
1. Lu - mi len - dab, lu - mi keeb, lu - mi keerleb
2. To - re on siin met - sa sees, kuu - sed ta - ga,



suu - sa - teel. Liug - le, liug - le, li - be suusk,
kuu - sed ees, ok - sad ta - sa lii - gu - vad,



ai - ta lei - da nää - ri - kuusk. Mets on rõõm - sa
ko - hi - se - des kii - gu - vad. Tu - le pil - vist



ju - me - ga, tuul lööbtant - su lu - me - ga,
väl - ja, kuu, ai - ta lei - da nää - ri - puu,



mets on rõõm - sa ju - me - ga, tuul lööb tant - su
tu - le pil - vist väl - ja, kuu, ai - ta lei - da

Lõpetamiseks (aeglasemalt)



lu - me - ga.
nää - ri - puu, ai - ta lei - da nää - ri - puu!

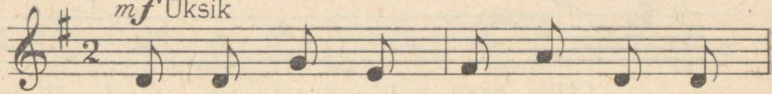
Nääritaat

K. Korsen

V. Lipand

Lõbusalt

mf Uksik



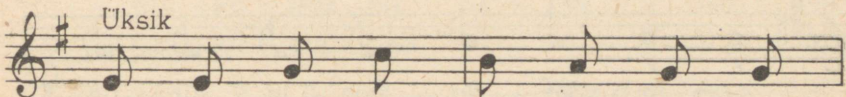
1. Sõi - dab lä - bi lu - mes laa - ne



nää - ri - taat, nää - ri - taat, va - na rei - si -



me - he moo - di vää - ri - kalt, vää - ri - kalt.



Nae - ra - ta - des mu - he - das - ti



vai - kib ta, vai - kib ta. Mõt - leb, kin - ke



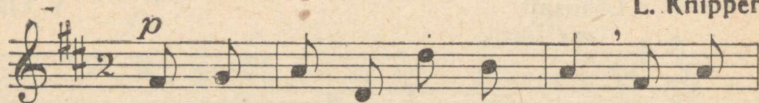
kel - le - le küll ja - ga - da, ja - ga - da.

2. Sõidab taat ka meie õue — 3. Ei see taat küll tühjalt tule,
küll on hea, küll on hea! kinke saad, kinke saad.
Kes sind siin ja mujal ootab, Viib sind rõõmsalt kuuse
küllap tead, küllap tead! ümber
Tehke lahti tulijale mängima, mängima.
väravad, väravad: Ja kui lahkub, jätkab sõitu
vaata, kuidas laste silmad tõtates, tõtates.
säraavad, säraavad! Viib ka palju kinke kaasa
teistele lastele.

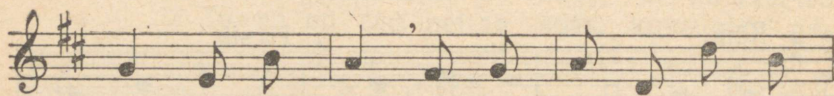
Miks karu talvel magab

A. Kovalenkovi

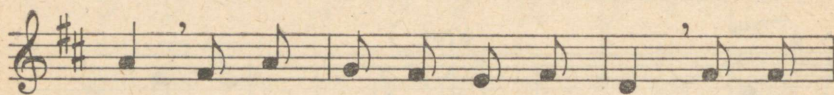
L. Knipper



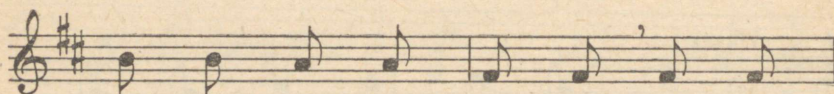
1. Üks-kord kül-mal tal - ve - kuul ui - tas



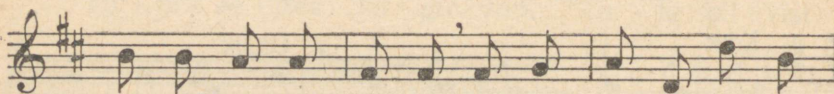
teel ka - ru suur, ei tal - ol - nud met - sas



külm, so - e ka - su - kas tal üll. Sam-mus,



sam-mus ko - du poo - le, sih - tis



ot - se koo - pa poo - le, as - tus ko - ge - ma - ta



ka rei - nü sa - ba pea - le ta.

2. Tõstis kisa reinu suu, ehmus nii karu suur, et ta vaese kartlik meel männi otsa valis tee. Ülal oraval on maja, mida parandada vaja — hüüdis sealt rähn kirjutäpp: «Vaata ette, mesikäpp.»

3. Karul otsus sedamaid: «Talvel ma magan vaid.» Nüüd, kui väljas sajab lund, magab karu talveund. Mõte lohutab siin teda, et ei kedagi ta sega. Rõõmus on ta lume all, et ei ole saba tal.

Talveime

Parajalt

S. Taev

S. Taev



1. E - ma, e - ma, vaa - ta ak - nast,

2. Ar - mas aeg, mis nüüd küll juh - tus,



jaa - nu - a - ris ke - set pa - kast

õi - ed järs - ku tõu - sid õh ku!



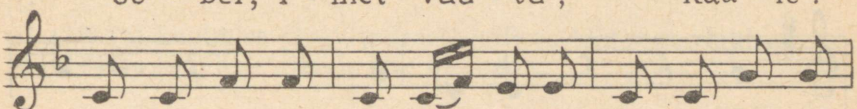
õit - se - ma on si - rel läi - nud.

Las - ku - sid nad pir - ni - - puu - le,



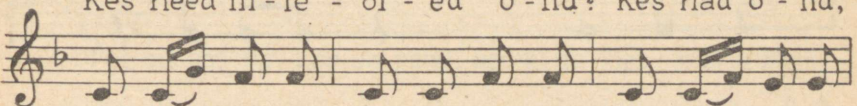
Kes on va - rem se - da näi - nud?

sõ - ber, i - met vaa - ta, kuu - le!



Rut - tu, rut - tu rii - ded sel - ga, um - mis - ja - lu

Kes need lil - le - õi - ed o - lid? Kes nad o - lid,



toast siis väl - ja! Põõ - sa poo - le sean ma sammu,

kust nad tu - lid? Sel - le ü - le sa nüüd mõtle,



käi - nud seal ei o - le am - mu.

en - ne mõt - le ja siis üt - le!

Laul noorest sepast

P. Jeršova

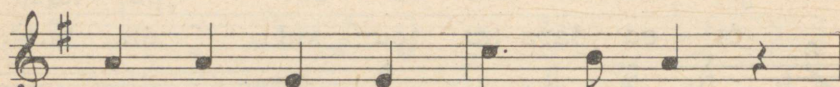
A. Aljabjev



1. Ee - mal möö - da lai - a maan - teed



tub - li sepp on sam - mu - mas,

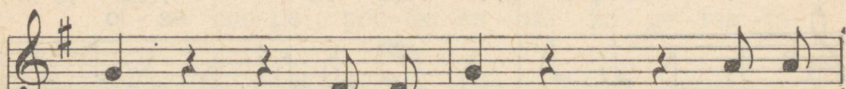


tub - li sepp on sam - mu mas,


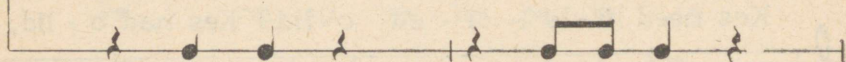


rõõm - sat vii - si vi - lis - tab. 1. 3 Kill -

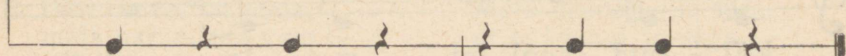
Triangel



köll, hoog - salt löö, tee - me



mit - me me - he - töö! Kill - köll!



2. Terve õhtu laulab tema,
vestab juttu lõbusat,
vestab juttu lõbusat,
mis kui mõdu voolamas.

3. Hommikul läeb jälle tööle,
vasarat seal keerutab,
vasarat seal keerutab,
laulab veelgi uljamalt.

1.—3. Kill-köll, hoogsalt löö,
teeme mitme mehe töö! Kill-köll!

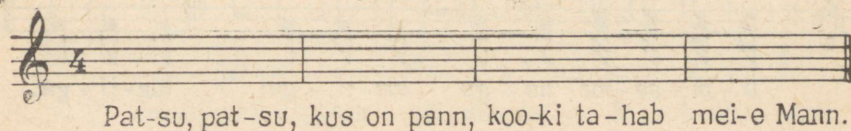


Pat - su, pat - su, kus on pann,
Oo - tab Ats ja pa - lub ka,
koo - ki ta - hab mei - e Mann.
ar - mas e - ma, rut - ta sa!

1. Kirjuta laulu sõnad silbitatult vihikusse noodijoonestiku alla.

2. Määra kuulmise järgi, mitmelöögilises taktis see laul on.

3. Tõmba rõhuliste silpide ette taktijoon.



Pat-su, pat-su, kus on pann, koo-ki ta-hab mei-e Mann.

4. Noodista laul õpetaja ettelaulmise järgi.

5. Laula laulu rütmisilpidega, noodinimedega, sõnadega, kaanonina.



Vastlalaul

M. Raud

Lasteviis



1. Tul-ge, lap-sed, läh-me või-du,



tee-me vah-va vast-la - sõi - du!



1.-5. Li - bi - se - me liu - gu lus - ti - ga,



li - bi - se - me liu - gu lus-ti - ga! lus-ti - ga.

- | | |
|---|--|
| <p>2. Viime kelgu künka pääle, laseme säält alla jääle.
.: Libiseme liugu lustiga, libiseme liugu lustiga. :.</p> | <p>4. Väiksel varbal on ka kibe, aga tee on õige libe.
.: Libiseme liugu lustiga, libiseme liugu lustiga. :.</p> |
| <p>3. Nina otsas külm on kange, aga muudkui üle hange.
.: Libiseme liugu lustiga, libiseme liugu lustiga. :.</p> | <p>5. Tulge, lapsed, veel kord võidu, teeme vahva vastlasõidu.
.: Libiseme liugu lustiga, libiseme liugu lustiga. :.</p> |

1

Esimene kääänd

2.

Teine kääänd

Kordamisel jääb esimene kääänd vahele, lauldakse teine kääänd.

Küsimus.

Missuguste helidega laulame selles laulus sõna «libiseme»?

Ülesanne.

Laula laulu rütmisilpidega.

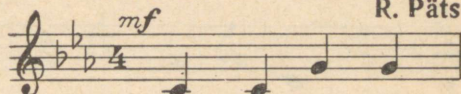


Poiste laul

J. Oro

Kindlalt

R. Päts



1. Ik - ka jul - ge



2. ∴: Uhkelt paisub meie rind,
meis on ikka hoog ja ind. ∴:
∴: Nõnda poisid vapral sammul
julgelt käivad oma teed! ∴:

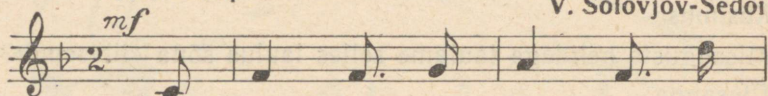
3. ∴: Võimsalt kõlab poiste hääl,
kajab vastu orus, mäel. ∴:
∴: Meie laul ja uljas tuju
võidab kõikjal südameid! ∴:

Piirivalvurid

S. Pogorelovski

Marsi tempos

V. Solovjov-Sedoi



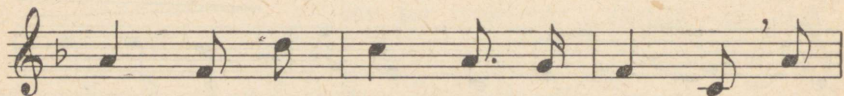
1. Meil pink va - hi - pos - tiks ja



kraa - vi - ke pii - riks; me val - vu - rid



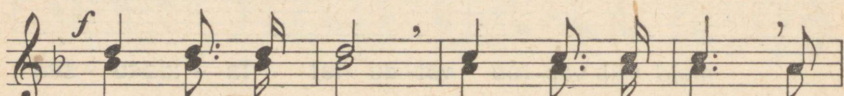
vap - rad, kel kaitsta on maa! Kuis vaen - la - ne



püü - aks, kuis vaen - la - ne soo - viks, kuid



kui - da - gi möö - da ei pää - se meist ta!



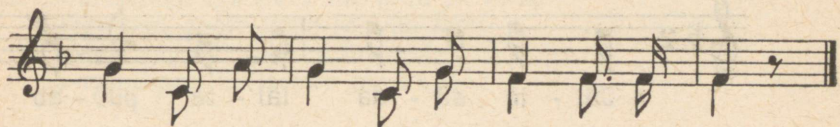
1-3. Seis! Kes on seal? Seis! Kes on seal? Ei



möö - da siit pää - se, ei möö - da siit saa!



Seis! Kes on seal? Seis! Kes on seal? Ei



möö-da siit pää-se, ei möö-da siit saa!

2. Näe, pöösaste taga
kes roomab nii tasa
ja rohtu end peita
seal püüab me eest?
On vaenlane kaval,
kuid vangi ta langeb,
sest kuidagi mööda ei pääse
meist ta.

Seis! Kes on seal? ...

3. Pea lõpevad mängud ja lapsepõlv
möödub,
pea tähtsale tööle meid kutsub me
maa.
Me seisame valvel me Nõukogu-
maa eest
ja vaenlane üle me piirist ei saa.
Seis! Kes on seal? ...

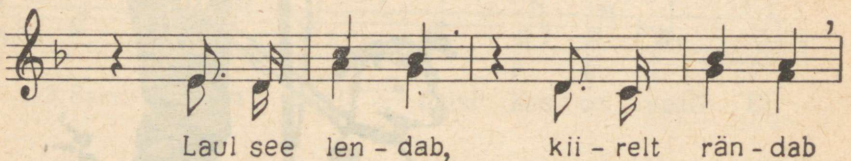
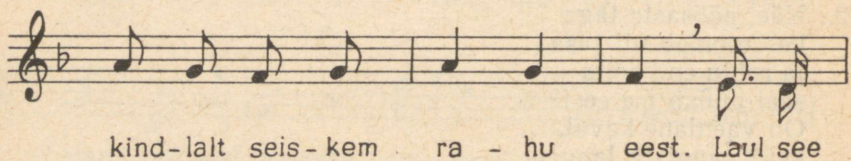
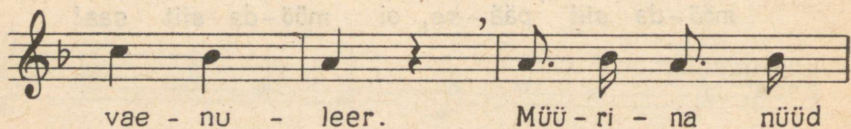


Rahupooldajate laul

M. Rudermann

Marsi tempos

B. Maizel



2. Iga päev meil heledam on koidik veel.
Kremlis tornist helkiv rahuvalgus see.
.:Õitsvad aiad, metsad laiad,
las kõikjal rahus võrsuda nüüd need.:.
3. Suurenevad iga päev me jõud ja väed,
helge sihi poole meie rahvas läeb.
.:Meie õigust, meie võimsust
ja rahulippu kaitsevad me käed.:.

Küsimus.

Mitmeloogiline paus esineb selles laulus?

Kus Põhjalahe kohiseb

M. Lipp

A. Läte

1. Kus Põh - ja - la - he ko - hi -
 seb, ta kal - dal i - lu i - da -
 neb. Seal on mu ar - mas ko - du -
 maa, mis kal - lim mul - le kul - las - ta.

2. Seal org on armsas orases
ja lehtpuu haljais lehtedes.
Seal olin ma kui laululind,
kui rõõmul tuksus minu rind.
3. Ja peaksin ma kunagi
veel sinna jõudma tagasi,
siis laulaksin ma rõõmuga:
«Oh kallis, kaunis Põhjala!»



Meri

J. Smuul

Võimsalt

E. Arro



1. Ik - ka võim - salt karm ja uh - ke,
kee - gi sind ei or - jas - ta.
Lai - ne - te laul tor - mis puh - keb,
kän - dub ü - le sün - ni - maa.
ff Lai - ne - te laul tor - mis puh - keb,
kan - dub ü - le sün - ni - - maa.

2. Jõu ja vabaduse laulu
kohisevad sinu veed,
∴ mandrite ja saarte kaudu
käies oma iidset teed. ∴:

3. Nagu kevadine meri
heidab pinnalt katva jää,
∴ samuti meis randlasveri
tõkked murrab, võitjaks
jääb. ∴:

PUNKTEERITUD RÜTM KAHE LÖÖGI ULATUSES


Laulus «Meri» esineb punkteeritud rütm kahe löögi ulatuses

 ; kusjuures esimest nooti  laulame pikemalt, poolteise-

löögilisena, teist nooti  lühemalt, poolelöögilisena.




Lai - ne - te laul tor - mis puh - keb,
kan - dub ü - le sün - ni - - maa,



taam - ra
| 1½ lööki ½ lööki |
2 lööki

Hästi iseloomustavad seda rütmivormi rütmisilbid taam-ra.

Ülesandeid.

1. Laula laulu «Meri» rütmisilpidega.
2. Jälgi  esinemist laulus «Emasüda».
3. Kirjuta alljärgnev harjutus noodivihikusse ja laula noodinimedega, rütmisilpidega.



Taam - ra, taam - ra, taam - ra taam - ra
taam - ra, taam - ra, taam - ra, taam - ra



Emasüda

L. Koidula

Hellalt

Th. Hansen



1. Üks pai-ga - ke siin il-mas on, kus var-jul



truu-dus, arm ja õnn! Kõik, mis nii harv siin il - ma



peal, on pel-gu - pai - ga leid-nud seal, kõik, mis nii



harv siin il-ma peal, on pel-gu - pai - ga leid-nud seal.

2. Kas emasüdan tunned sa?

Nii õrn, nii kindel,

muutmata.

∴Ta sinu rõõmust rõõmu näeb,
su õnnetusest osa saab∴∴

3. Mõnd kallist südan kaotin,

mis järel nuttes leinasin.

∴Aeg andis teised tagasi,
ei emasüdan iialgi∴∴

Emale

A. Otto

Eesti rahvaviisi motiividel

Õrnalt

R. Päts



1 E - ma - ke - ne, mi - nu vas - tu a - la - ti sa



o - led hea. Kui ma koo - li - tee - le as - tun,



si - li - tad mul õr - nalt pead. õr - nalt pead.

2. Tõttamas sind vara kuulen,
tule paistel nõelud veel.
::Olid kogu õõ mu juures,
kui jäin haigeks õhtu eel.::
3. Juustes sul on hõbehalli,
sära sinu silmis näen.
::Minule on väga kallid
sinu hellad, kärmed käed.::
4. Emakene, ikka mulle
talveks soojad kindad kood.
::Küll ma ükskord tänuks sulle
uued pehmed vildid toon.::




Äiu, lahke lapsukene

Mõõdukalt

K. E. Sööt


R. Päts

p




1. Äi - u, lah - ke lap - su - ke - ne,

mf




ti - pa, ta - pa, tap - su - ke - ne! Memm läks met - sa



mar - ju too - ma, taat läks luh - ta kuh - ja loo - ma.

p



Äi - u - lii, äi - u - loo! Äi - u, äi - u - loo!

2. Äiu, lahke lapsukene,
sipa, sapa, sapsukene!
Marjamatt on laevakõrgu,
heinakuhi taevakõrgu.

Äiu-lii, äiu-loo,
äiu, äiu-loo.



Lauluga me lähme metsa...

J. Nasalevitš

E. Kapp



1. Lau-lu-ga me lähme metsa, ral-le-rii, ral-le-raa,



lau-lu-ga me lähme metsa, ral-le-rii, ral-le-raa.

Poisid



Mis te kõik seal metsas teete, ral-le-rii, ral-le-raa,



mis te kõik seal metsas teete, ral-le-rii, ral-le-raa?

Tüdrukud (kordamisel kõik)



4. Mei-e kingi-me ta ä-ra ral-le-rii, ral-le-raa,



o-ma kal-li e-ma-le, ral-le-rii, ral-le-raa!

2. (Tüdrukud) :.:Meie korjame seal lilli,
ral-le-rii, ral-le-raa.:.

(Poisid) :.:Milleks on teil vaja lilli,
ral-le-rii, ral-le-raa?.:.

3. (Tüdrukud) :.:Nendest teeme suure pärja,
ral-le-rii, ral-le-raa.:.

(Poisid) :.:Mis te pärjaga siis teete,
ral-le-rii, ral-le-raa?.:.

4. (Tüdrukud, kordamisel kõik)
 ::Meie kingime ta ära, ral-le-rii, ral-le-raa,
 oma kalli emale, ral-le-rii, ral-le-raal!::



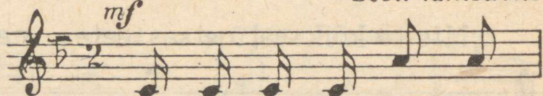
Pallimängu laul

I. Oro

Lõbusalt

Eesti tantsuviis

mf



- 1 PÜÜ-a, pÜÜ-a pal-li!
 PÜÜ-a, pÜÜ-a pal-li!
 2. PÜÜ-a, pÜÜ-a pal-li!
 PÜÜ-a, pÜÜ-a pal-li!



O - le kär-mas, võ - ta!
 Jook-se rut-tu et - te!
 Ä - ra vaa-ta rin-gi!
 Hoi-a o - ma ni - na!



Len - dab, len - dab, tõt - ta, tõt - ta!
 Kas said ju - ba, kas said kät - te?
 Ei ma sul - le, ei ma kin - gi!
 Võ - ta käh - ku, võ - ta si - na!

1-2. Mi - na vis - kan sul - le! Hop - laa!

Käteplaks

Si - na vis - ka mul - le! Hop - laa!

Nii, nii, nii, nii, nii, len - dab, len - dab häs - ti!

Võ - ta kin - ni, võ - ta kin - ni! Hop - laa!



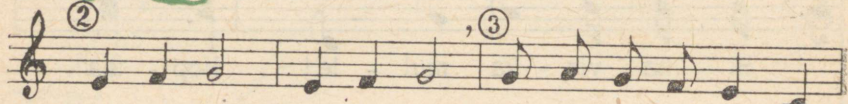


Sepapoisid

Kaanorr



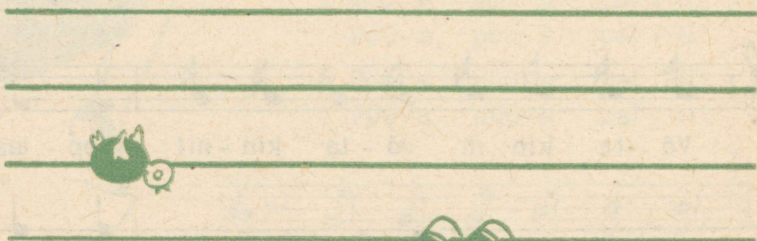
Se-pa-poi-sid, se-pa-poi-sid.



tee-vad tööd, tee-vad tööd. Tao-vad tu-list rau-da,



tao-vad tu-list rau-da päe-val, ööl, päe-val, ööl.



sol



Alumine sol asub teise abijoone all.

Ülesanne.

Noodista laul õpetaja ettelaulmise järgi noodivihikusse.

Märkus: Kaanonit laulda Re- või Mi-mažooris.

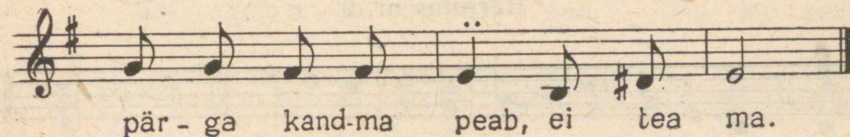
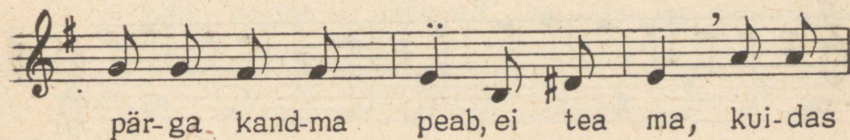


Kõnnin pärjaga ma

Rahvaluule

Vene rahvaviis

Kaanon



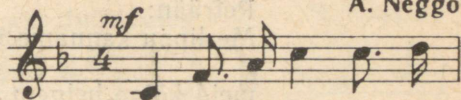
- | | |
|---|--|
| <p>2. Pärja tõstan ma,
pärja tõstan ma.
Tõstan paremale õlale nüüd
ta,
tõstan paremale õlale nüüd
ta.</p> | <p>3. Ja siis paremalt,
ja siis paremalt
üle vasakule õlale viin ma,
üle vasakule õlale viin ma.</p> |
|---|--|



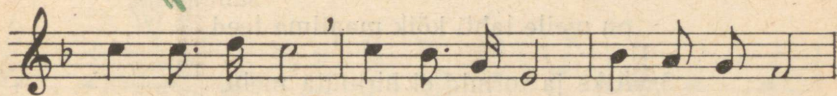
Helisev laul

A. Neggo

A. Neggo



1. Kõ - la - va lau - lu - ga



lä - heb me rühm, püs-ti on pead, sir-ged on read.



Mei - e - ga, sõb - ra - ke, pea sam-mu üht,



nõn - da on mars-si - da hea. 1-4. Me lip - pu



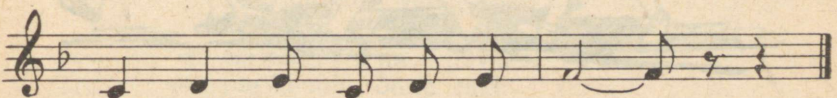
kan - na-me ja rõõmsalt lau - la - me, meid kõi-ge



hel - geme - lu oo - tab ees. Me lap - sed



Le - ni - ni, me kindlalt sam-mu - me, on mei-le



lah - ti kõik maa-il - ma teed.—

2. Kodumaa kuulsust sa võidule vii,
täis loovat tööd olgu su tee.
Kindlana meeles pioneerideviis,
võitleme tõe võidu eest.

Refrään:

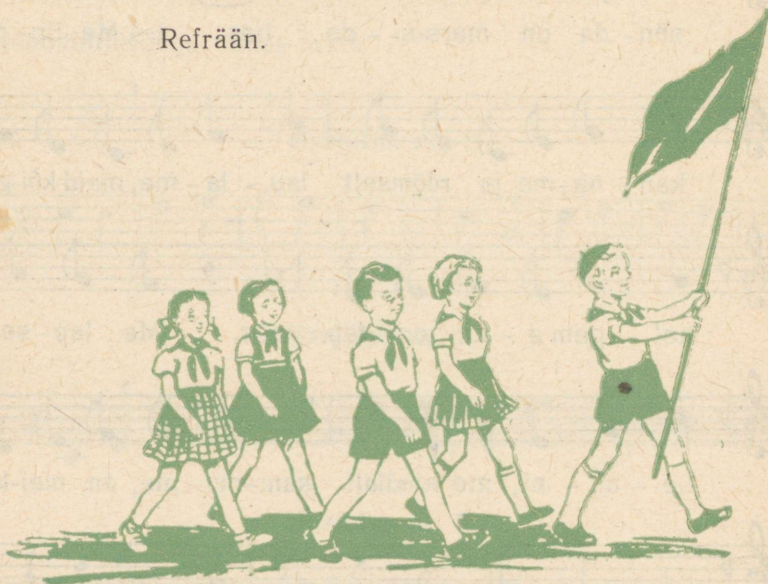
Me lippu kanname ja rõõmsalt
laulame,
meid kõige helgem elu ootab ees.
Me lapsed Lenini, me kindlalt
sammume,
on meile lahti kõik maailma teed.

3. Äike ja tormid ei hirmuta meid,
töökad me peod, vaprad me teod,
Vihkame sõja- ja vaenuideid,
rahvaste sõprus meid seob.

Refrään.

4. Edasi, kodumaa noor patrioot!
Ei oota aeg, edasi vaid!
Lai, sirge tee kommunismi meid viib,
võimas partei juhhib meid.

Refrään.





Laul Leninist

T. Spendiarova

Jutustades

M. Krassev



1. Suur Le-nin, ta o - li



ül - las, nii hoo-lit - sev, tark ja hea. Meid,



lap - si, võ - taks ta sül - le, meid, lap - si, võ - taks ta



sül - le ja si - li - taks hel - lalt pead.

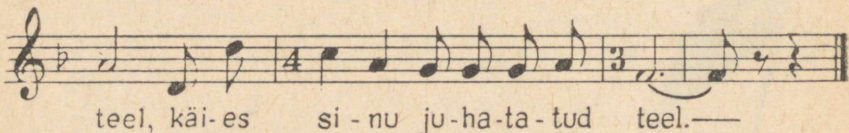
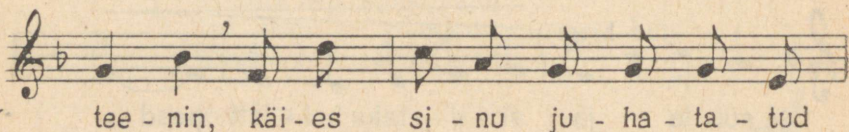
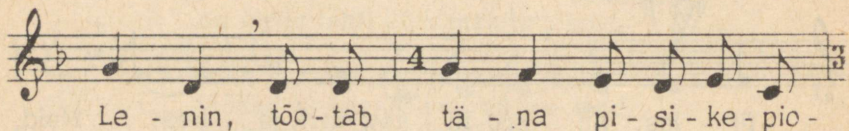
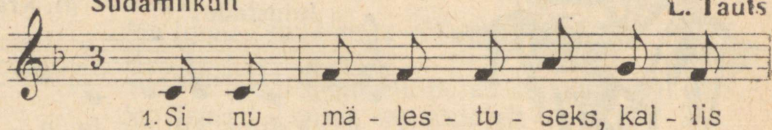
2. Ta lahkelt meil vaataks silma
ja küsiks: «Kuis läheb teil?»
«Meil helgeim elu maailmas,
meil helgeim elu maailmas,
su soov läinud täide meil.
3. Riik meie eest muret kannab,
paleesid meil' kinkind ta.
Meil' laagreid, parkisid annab,
meil' laagreid, parkisid annab,
kus puhkuse veeta saab.
4. Sa töötasid meie hüveks,
me heaolu, õnne eest.
Ja tõesti elada parem,
ja tõesti elada parem,
kui väljendub laulus see.»

Lenini teel

P. Rummo

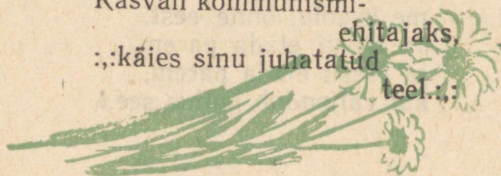
Südamlikult

L. Tauts



2. Isamaale luban laulusalmsis:
nii kui Lenin hästi õpin
ma, —
ainult siis võin olla ikka
valmis
:::oma maad ja rahvast
teenima:::

3. Sinu elutöö meil õnne
rajas —
olid uue ajastu pioneer.
Kasvan kommunismi-
ehitajaks
:::käies sinu juhatatud
teel:::





KEVAD

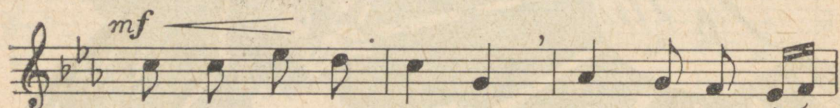


Kevade ootel

Soome rahvaviis



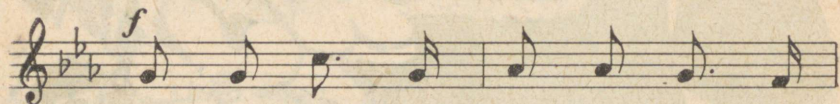
1. Jõu - a kät - te, ke - va - de,
2. Tu - le, lau - lu - lin - nu - ke,



meil on i - gav oo - tes! Jõu - a mei - e
mei - e met - sa - des - se! Ker - ki, lõ - bus



mu - ru - le me mee - li rõõ - mus - ta - des!
lõ - o - ke, ju tae - va si - na sis - se!



Pu - nu aa - sal, o - rus, mäel sa
Õh - tu hil - ja, koi - du eel, mets,



jäl - le lil - le pär - ga! Kül - va õi - si
rõk - ka lin - nu - lau - lust. Hõis - ka, sü - da,



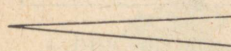
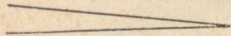
õr - nal käel, neil saa - da kas - te - mär - ga!
kõ - la keel, me va - bad tal - ve - van - gist!

ETTEKANDE VARJUNDID

Vastavalt laulu sisule laulame me kord vaiksemalt, kord valjemalt, kahandades, paisutades jne. Nii muutub laulu ettekanne palju ilmekamaks. Tavaliselt on juba laulule peale märgitud sellekohased märgid, näit. p, f jne., mis on lühendid itaaliakeelsetest sõnadest.

Sagedamini esinevad ettekande varjundid on:

<i>pp</i>	<i>pianissimo</i>	— väga vaikselt
<i>p</i>	<i>piano</i>	— vaikselt
<i>mp</i>	<i>mezzo piano</i>	— poolvaikselt
<i>mf</i>	<i>mezzo forte</i>	— poolvaljult
<i>f</i>	<i>forte</i>	— valjult
<i>ff</i>	<i>fortissimo</i>	— väga valjult

	— paisudes
	— kahanedes





Kevadekuulutajad

A. Kitzberg

J. Simm

mf

1 Kui lu - mi su - lab ke - vad -
kuul ja soo - je - mi - ni pu - hub
tuul, siis kuu - led ju - ba põl - lu
pääl, kuis lõo - ri - ta - mas lõ - o
p
hää! sirt - tsirr, sirt - tsirr, sirt -
tsirr - tsirr - tsirr - tsirr - tsirr, sirt - tsirr, sirt -
tsirr, sirt - tsirr - tsirr - tsirr - tsirr - tsirr!



2. Ei viivita ka kukulind,
kui kevade ju ehib end,
vaid metsast, kuuse otsast sealt
ta laseb kuulda oma häält:
kuk-ku, kuk-ku,
kuk-kuk-kuk-kuk-kuk-ku,
kuk-ku, kuk-ku,
kuk-kuk-kuk-kuk-kuk-ku.



3. Kui mets ja maa ju haljendab
ja tooming õites valendab,
siis ööbikul on kibe töö,
ta lausa hõiskab läbi öö:
ki-ri-küüt, too piits,
kiri-küüt, kiri-küüt, too piits,
kiri-küüt, too piits,
kiri-küüt, kiri-küüt, too piits.

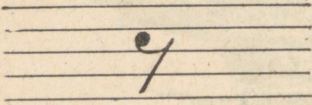
4. Kuis rästaski võib vaikida,
kui teised laulvad lustilla,
siis temagi kui laulumees
on siristamas põõsa sees:
piu-tiu, piu-tiu,
räkk, räkk, räkk, räkk, räkk, räak,
piu-tiu, piu-tiu,
räkk, räkk, räkk, räkk, räkk, räak.



POOLELÖÖGILINE PAUS.

Poolelöögilist vaikust märgitakse noodikirjas poolelöögilise pausiga.

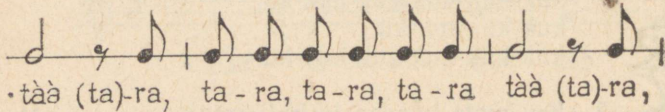
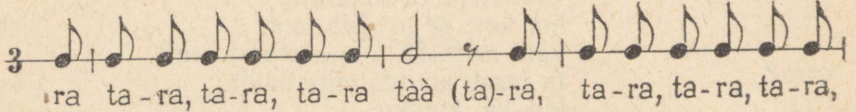
Poolelöögiline paus



Poolelöögiline noot



Jälgi poolelöögilise pausi esinemist laulus «Kevadekuulutajad».



Ülesandeid.

Laula noodist



Kirjuta alljärgnev lauluke noodivihikusse, paiguta taktidesse ja laula noodi järgi:



Kevade on sala tulnud

L. Koidula

Parajalt

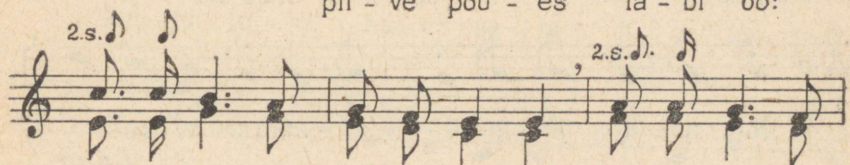
V. Kapp



1. Ke - va - de on sa - la tul - nud,
2. Ke - va - de on sa - la tul - nud



tul - nud hoo - pis sa - la - ja:
pil - ve põu - es lä - bi öö:



hiilg - va' too - min - ga - te lad - vas, ai - a ää - res
päe - va soo - jad sam - mud näit - nud tal - le vaik - set



kii - gub ta!
sa - la - teed. 1-2. Ke - va - de, ke - va - de,



jäl - le tu - li ta - ga - si! Ke - va - de,



ke - va - de, jäl - le tu - li ta - ga - si!

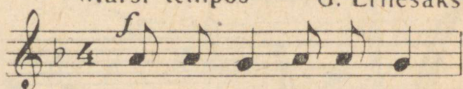


Pioneerid lähevad

M. Kesamaa

Marsi tempos

G. Ernesaks



Tä - na - valt he - li - seb



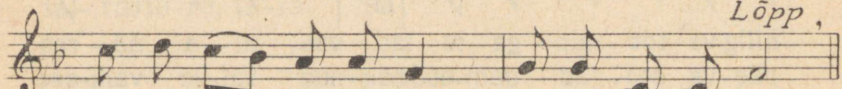
vas - tu lau - lu - viis Pio -



nee - ri - de ri - vi sam - mub möö - da siit.



Kui - das küll jal - ge all kõ - mabki - vi - tee.



Pu - na - sed li - pud neil õ - lal, to - re see.



Nad on nii töö - kad, töö - kad ja jul - ged.



Pu - na - sed neil pal - ged, püs - ti pead.



Ko - du - maa on kal - lis nei - le, met - sad, maad,



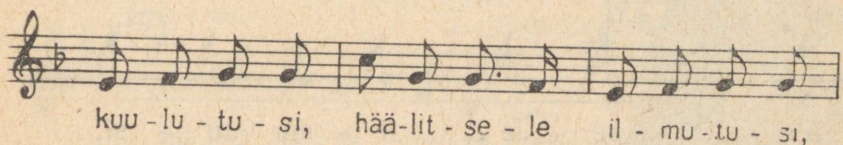
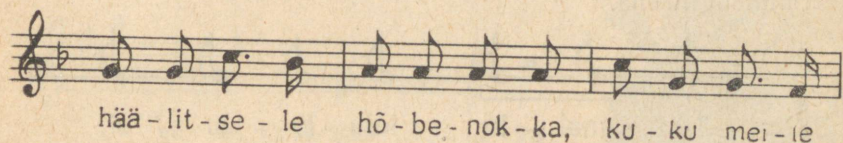
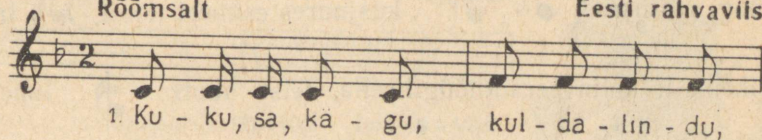
a - su - vad mat - ka - de tei - le nad.

Kuku, sa, kägu

Kalevipojast

Röömsalt

Eesti rahvaviis

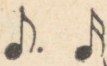




2. Kui sa ei kuku, kukun ise, 3. Üks oli sõnum hülge suusta, pajatelen, pardikene, teine lainte tütterelta, lasen luige laulusida, kolmas rannakaljudelta, seitsmekordseid sõnumida neljas näkineidudelta, vanast ajast veeremaie, viies veteemandalta, kuldsest ajast kuuldumaie, kuues kuude kuduajalta, iluajast hiilgamaie. seitsmes saare taadilt, eidelt.

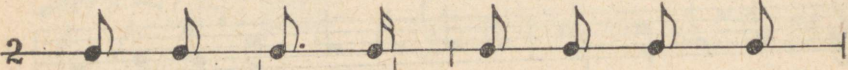


PUNKTEERITUD RÜTM ÜHE LÖÖGI ULATUSES

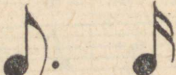
Laulus «Kuku, sa, kägu» esineb kohati punkteeritud rütm ühe


löögi ulatuses  , kusjuures esimest nooti  laulame

pikemalt, kolmveerandlöögilisena, teist nooti  lühemalt, veerandlöögilisena.


 Ku - ku mei - le kuu - lu - tu - si,


 hää - lit - se - le il - mu - tu - si.

 tai - ri
 $\left| \frac{3}{4} \text{lööki} \quad \frac{1}{4} \text{lööki} \right|$
 1 löök

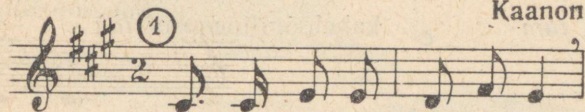
Rütmivormi  iseloomustab silbipaar tai-ri.

Ülesandeid.

1. Laula «Kuku, sa, kägu» rütmisilpidega.
2. Loe rütmisilpidega «Marsilaulu», koputa selle rütmi.
3. Õpi «Marsilaul» selgeks ja laula, koputades rütmi.

Marsilaul

Kaanon



Rõõm-salt lau-lud kõ-la-vad,



nii et met-sad ka-ja-vad.



Tai-ri ta-ra ta-ra-tam,





hoog-ne on me mar-si-samm.





KOKKUVÕTE ÕPITUD RÜTMIMÄRKIDEST.



Noodid ja vastavad rütmisilbid.

 ühelöögiline noot *tam*



 kahelöögiline noot *tàà*

 kolmelöögiline noot *tààà*



 neljalöögiline noot *tàààà*

 ehk 

poolelöögilised noodid *ta-ra*

 ehk 



veerandlöögilised noodid *ti-ri-ri-ri*

 ehk 



punkteeritud rütm ühe
löögi ulatuses *tài-ri*

punkteeritud rütm kahe
löögi ulatuses *taàm-ra*


 ehk 


ta-ri-ri


 ehk 


ti-ri-ra

Pausid

 ühelöögiline
paus

 poolelöögiline
paus

 kahelöögiline
paus

 tervetakti
paus



Orus voolamas jõekene kiire

Rahvaluule

Parajalt

mp

Vene rahvaviis



1. O - rus voo - la - mas jõe - ke - ne



kii - re, is - tun kõr - ge - le kal - da - le ma.



Taa - mal näen ko - du nur - me - de pii - re, näen me



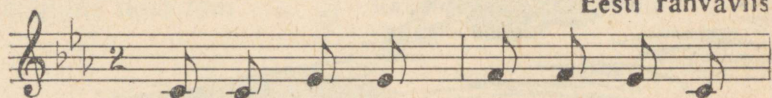
kau - nist ja a - - va - rat maad.

- | | | |
|---|---|--|
| <p>2. Kodumaa, minu kodumaa
sinust vabamat maad ei ma
::Kuldsed põllud nii ääretud,
tasa õõtsuvad rasked rukki-
pead:::</p> | <p>rajad
tea.
laiad,
rukki-
pead:::</p> | <p>3. Ah, me nurmede lõputu väli,
sinu suurust silm mõõta ei
saa.
::Ah, me vaba ja õnnelik põli,
meie sünnimaa, emake
maa:::</p> |
|---|---|--|

Isa iluks

Kalevipojast

Eesti rahvaviis



1. Is - tu - ta, poeg, i - sa i - luks,
2. I - sa i - luks põõ - sa - ke - ne,
3. E - ma i - luks õn - ne - lil - le,
4. Or - ja - vit - sa õe - le i - luks,
5. Vis - na - puu - da ven - na i - luks,
6. Ui - nu - sän - gi - - de - le i - luks,
7. Ma - ga - ja - te mä - les - tu - seks,



1-7 kaa - - si - ke, kaa - - si - ke.

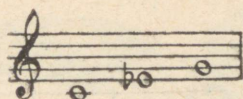
DO-MINOOR

Reastades nukrakõlalise laulu helid kõrguse järgi kindlasse järjekorda alates do-helist, saame nukrakõlalise heliastmiku, mida nimetatakse do-minooriks.



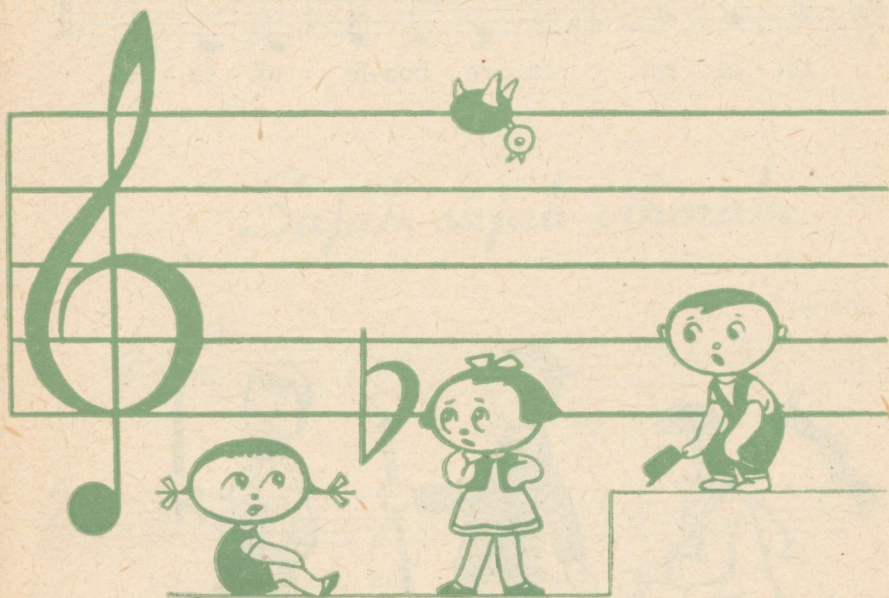
Mängides seda heliastmikku klaveril, kasutame mi, la ja si heli mängimiseks musti klahve. Võrreldes Do-mažooriga kõlavad do-minooris helid mi, la ja si madalamalt. Noodikirjas märgitakse do-minoori puhul helide mi, la ja si ette madaldusmärk ehk bemoll.

Nukrakõlaline on ka do-minoori kolmkõla.



Ülesandeid.

1. Harjuta do-minoori ja tema kolmkõla laulmist tõusvas ja las-
kuvast suunas.
2. Laula noodi kaasabil «Isa iluks» ja «Hakkame, mehed,
minema».



Hakkame, mehed, minema

G. Ernesaks

Hak - ka - me, me - hed, mi - ne - ma,
ko - du poo-le kōn-di - ma, ta - re poo-le
tõt - ta - ma, ta - re poo-le tõt - ta - ma.

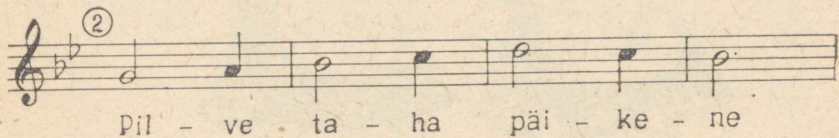
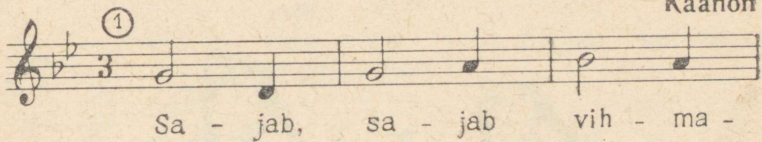
The musical score is written on three staves in 4/4 time. The first staff begins with a treble clef and a key signature of one flat (B-flat). The melody consists of quarter and eighth notes. The lyrics are printed below the notes, with hyphens indicating syllables across notes. The second staff continues the melody, and the third staff concludes it with a double bar line.





Sajab, sajab vihmake

Kaanon



Peegel

Mitte kiirustades

Tatari rahvaviis

mf

Sõp-ra - de - na rin-gis käi - me,
peeg - li - - män - gu män - gi - me.
Rin - gi sees, mis teed sääl si - na,
või - me mei - e kor - ra - ta.





Parvepoiste laul

Hoogsalt

O. Merikanto

mf

1. Veel on män - de mü - ha - vai - da

f

põh - ja sü - da - maa - del, veel on kan - geid

par - ve - pois - se par - ve - tu - se töö - del.

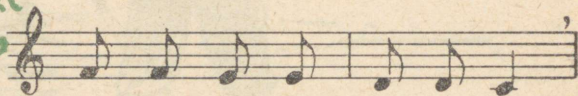
2. Kevadel need uhked poisid parvedele läevad,
 :: sinna lõbust laulu lüües terveks suveks jäävad.::
3. Kase kohin, männi mühin kostab laulu kee'les,
 :: neiukeste sinisilmad mõlguvad neil meeles.::

Juba kased kohavad

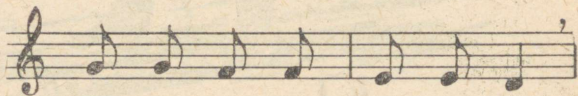
Lastelaul



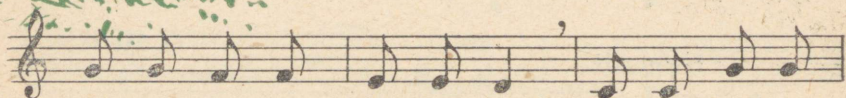
1. Ju - ba ka - sed ko - ha - vad,



lõ - o - ke - sed lõõ - ri - vad!



Män - gu - pai - ka, mu - ru - maad



päik - se - kii - red kul - da - vad. Hal - jen - da - mas



hei - na - maad, mä - ed, o - rud, met - sa - raad..

2. Pääsusilm, sa punalill,
ilmu nurme nõlvadel.
Kurekatel, kullerkupp,
ava ruttu õienupp.
Päike, ehi õitega
koppel, kesa, karjamaa.

3. Laudast välja, kirjak, küüt,
aasale ja metsa nüüd.
Maasik, Mustik, uteke,
kepsu lööma kesale,
Pasun hüüab: tu-tu-tuu,
kevade on tulnud ju.

Ulesanne. Laula laulu noodi kaasabil!

Vana sokk

Elavalt, naljatades

Ukraina rahvaviis

mf

1 Kap - sa - ai - as va - na - sokk,
nä - rib kap - said mai - as - moka,

p

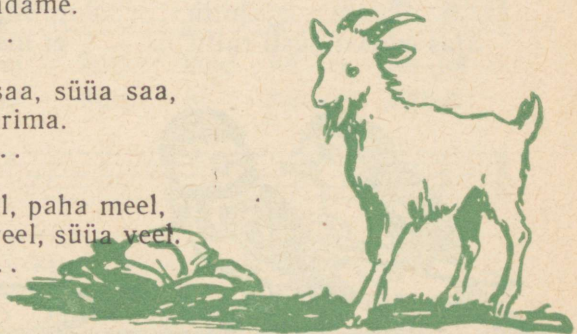
va - na sokk, 1-4 So - ku - ke - sel ha - be pikk,
mai - as - moka

lei - ne sarv on, kõ - ve - rik ke - ha paks ja

ü - ma - rik sa - ba a - ga vai - ke

Va - na sokk on mai - as - moka

2. Soku kinni püüame, püüame,
kõie kaela köidame, köidame.
Sokukesel habe pikk...
3. Ei siis kapsaid süüa saa, süüa saa,
heinu peab närima, närima.
Sokukesel habe pikk...
4. Vanal sokul paha meel, paha meel,
tahaks kapsaid süüa veel, süüa veel.
Sokukesel habe pikk...



Vint võõrsil

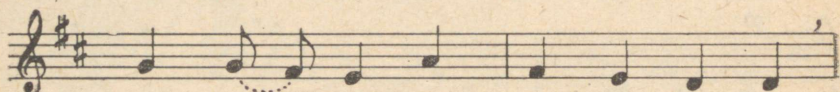
E. Enno.

Rõõmsalt

A. Lepik



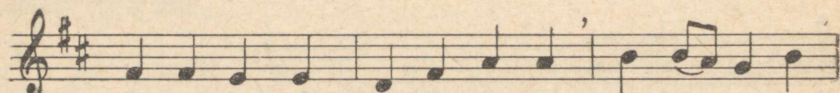
1. Vint o - li võõ - raks vih - ma - kas - sil,



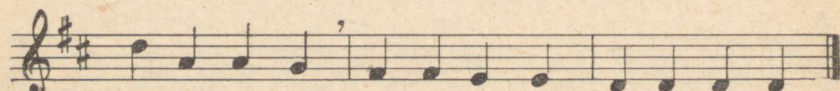
sääsk o - li ro - aks a - lus - tas - sil.



Sää - sel sää - red lii - ga, pi - kad,



ras - va poo - lest vä - he rik - kad. Sää - sel sää - red



lii - ga pi - kad, ras - va poo - lest vä - he rik - kad.

2. Viisakalt vint palus kääre, tahtis kärpi sääsel sääred.
.: Sääsk ei sallind sarnast juttu, ajas ennast püsti ruttu. :.
3. Ütles: «Kes on kuulnud lugu, siin on sääsk, kes kõrget sugu.
.: Kui sul kahvlit, nuga pole, ei ma siis su toit ei ole.» :.

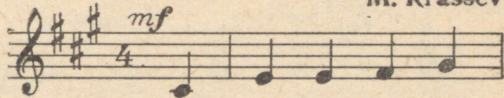




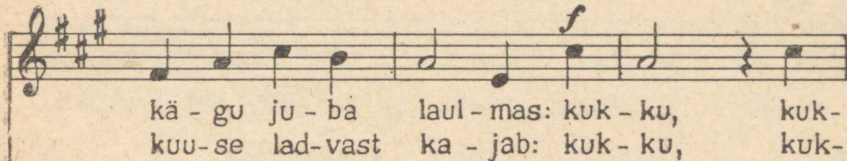
Kägu

Kaunis kiiresti

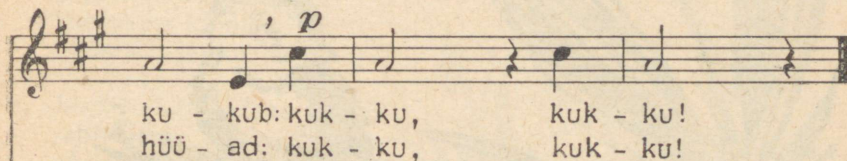
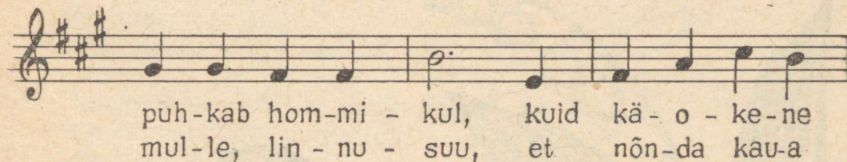
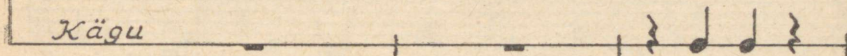
M. Krassev



1. On vae-valt päi-ke
2. Poiss kar-ja väl-ja



Kägu



Kevadel

Kaanon

①

1. Pii - be - le - hel õi - ed
hel - - lad, õi - ed hei - - lad

②

he - li - se - vad na - gu kel - lad,
na - gu kel - - lad: ③ till, lill,
till, lill, till, lill!



Jahimeeste petja

Rahvaluule

Mõõdukalt

Poola rahvaviis



1. Väl-ja - le läks jän - ku kõn - di - ma,



värs - ket kap - säst tah - tis maits - ta ta.



Is - tus põõ - sa var - jul, nä - gi koer - te



kar - ja. Hop - sas - sa! hü - pas ta.

2. Lähemale ruttas jahimees,
koerakari haukus kurjalt ees.
Jahipüäs ju paukus,
koerakari haukus,
jänku kelm pettis neid.

3. Hüppevalmilt kõrvad tõstis ka,
aga ennast rohtu peitis ta.
Jahimees küll siunas,
koerakari kiunus:
leidmata jänku jäi.

4. Jänku elab metsas tänini,
jahimeeste kohta laulab nii:
«Ärge jänkupraadi
tahtke iial saada,
käbid ka kõlbavad!»





Vihmake

Rahvaluule

Ukraina rahvaviis

p

1. Vih-ma-ke, vih-ma-ke, jä-ta sa-du

f jä - re - le! Ta - res nu - tab *mf* noo - ru - ke,

nii kui puu-ri - lin - nu - ke. Ta - res nu - tab

rit. noo - ru - ke, nii kui puu-ri - lin - nu - ke.

2. Päikene, päikene,
paista meile veidike.
∴ Jookseme siis vainule,
lulli lööma luhale. ∴

3. Vihmake üle jäi,
päike särama nüüd löi.
∴ Jookseme nüüd vainule,
lulli lööma luhale. ∴

Väravamäng

Elavalt

Rahvaluule

Eesti rahvaviis!
Kaanon



1. Kes see ta - hab lä - bi min - na?



Kes see ta - hab lä - bi min - na?



Kes see ta - hab lä - bi min-na vä - ra - vast?



Kes see ta - hab lä - bi min-na vä - ra - vast?

2. Tähti tahab läbi minna.
Tähti tahab läbi minna.
Tähti tahab läbi minna väravast.
Tähti tahab läbi minna väravast.
3. Kuu see tahab läbi minna.
Kuu see tahab läbi minna.
Kuu see tahab läbi minna väravast.
Kuu see tahab läbi minna väravast.
4. Päike tahab läbi minna.
Päike tahab läbi minna.
Päike tahab läbi minna väravast.
Päike tahab läbi minna väravast.



Laul kiibitsast

A. Prišelets

Rõõmsalt, mitte kiirustades

M. Jordanski

1. Jalg-tee kõr-val kii-bits,
jalg-tee kõr-val kii-bits kriis-kab,
vehk-leb ä-re-vu-ses ta:
„Öel-ge, kes siin vii-bib,
öel-ge, kes siin vii-bib ja mis-jaoks, mis-
jaoks on sii-a tul-nud nad?”

2. Linnuke, miks kardad,
ei me ole halvad,
ükski meist ei puuduta sind
siin.
Näed, me väiksed lapsed.
Linnud meile armsad,
ei me siit, me siit
su poegi ära vii.

3. Taeva helkjas sinas,
aasal haljal pinnal
palju teesid võime otsida.
Kuhu me ka läeme,
kõikjal ainult näeme
meie suurt, me suurt
ja armast kodumaad.

Laul lõkketule juures

J. Nasalevitš

E. Kapp



1. Mets me üm - ber ka - jab rõõmsalt,
Vaa - ta, kui - das tu - li lõõ - mab,



lõk - ke - tu - li loit - ma lõi.
mis veel kau - nim ol - la võib!



1-2. Loi - da, leek, veel kau - a, kau - a,



mei - le pal - ju rõõ - mu tõi d.

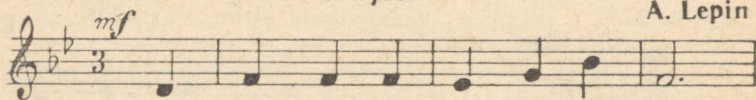
2. Kogu õo võiks laulda sellest,
kuid ka siis ei ütleks kõik.
Vaata, kuidas tuli lõõmab,
mis veel kaunim olla võib!

Geki lauluke

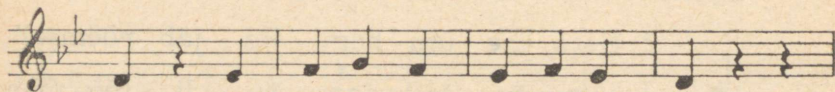
Möödukalt

G. Rubljov

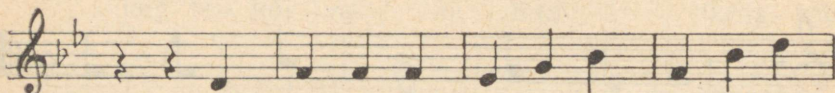
A. Lepin



1. Me ron - gi - ga sõit - si - me kau -



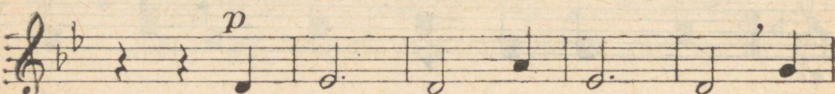
a. Tee ää-res on väl-jad ja laas,



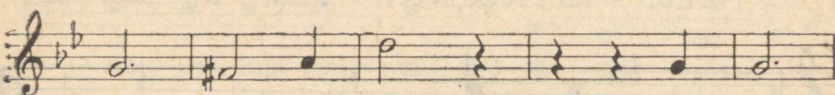
mäed suu-red ning kõr-ged ja hel-ki-vad



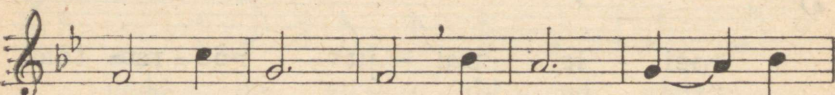
jär-ved, on i - lus ja suur meie maa.



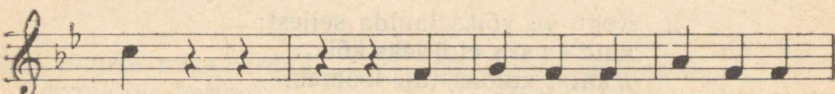
1.-4. Ja kus sa ka rän - dad, koos



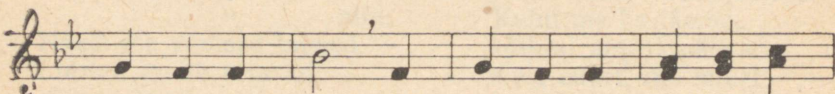
si - - nu - ga seal me Kreml,



Mosk-va tae - vas, ta täh - te - - de



read. Kas põh-ja või lõu-nasse



suundub su itee, häid sõp-ru meil i - gal-pool



lei - da võid eest. Mu Mosk - va sa,



siin mei - e - ga! Kui



jul - ge ja töö - kas ja aus o - led sa, häid



sõp - ru siin koh - tad me maal.

2. Pea kohal meil siberi seedrid, 3. Me täna küll Moskvast nii
 paks lumevaip katab siin kaugel,
 maad. kuid ometi tunnen ja tean,
 Näed aknast ja kuuled, et meil Kara-Kumis ja
 kuis tuisud ja tuuled tundrate tuulis
 on nädalaid lennul taigas. on samuti kerge ja hea.

Refrään.

Refrään.

4. Ju nooruseaastatest peale
 aus, õiglane olema peab
 ja õppima hästi ning
 töötama hästi
 me rahva ja kodumaa heaks.

Refrään.

Jaan läeb jaanitulele

Rahvaluule

Eesti rahvaviis



1. Jaan läeb jaa - ni - tu - le - le,



miu-ke Jaa-ni ho - bu - ne, kaa - si - ke!



Sil - mad sii - di - tut - ti - des,



lakk on hõ - be - hel - me - des, kaa - - si - ke.

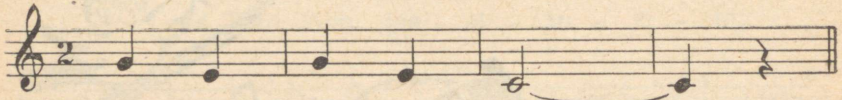
2. Mis ta täku järel käib,
libiseb seal kandadel,
Vanker vaskivarbades,
rattad ruugeis rublades,
3. Vankris Jaan kui vürstipoeg,
kuldakübar-kuningas,
Neiu Jaani kõrval seal
vankris istub imena,
4. See on neiu nugissilm,
punapõske piigake, Jaan ta otsind endale,
käo kauni kamberi, kaasike.
- kaasike. kaasike. kaasike.





*Hingamise, hääldamise
ja häälemoodustamise harjutusi*

Nr. 1



Lau - lan, lau - lan ma!
 Me, me me - re - mees.
 Sol, mi, sol, mi, do.

Nr. 2

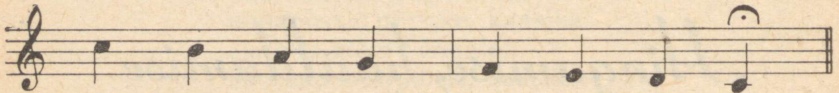


No, no, no, no, noo.
 Ma, ma, ma, ma, maa.
 Sol, mi. fa, re, do.

Nr. 3

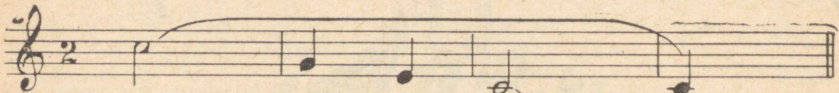


Pil - li - hää - led, lau - lu ka - ja,



nen - dest rök - kab ko - gu ma - ja.

Nr. 4

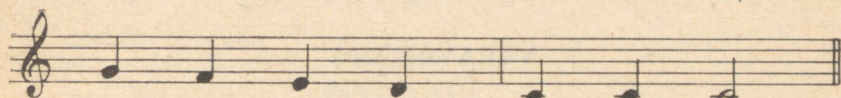


Ma, ma, ma, maa.
 Me, me, me, mee.

Nr. 5



Sü - gis - kuv on tul - nud ju,
 Sa - ja, sa - ja, lu - me - ke,
 Jõu - ab kät - te ke - va - de,



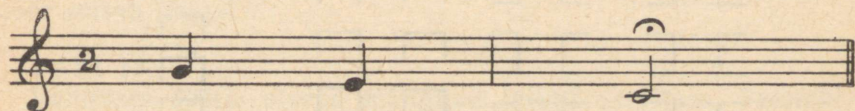
põ - sed pun - nis, pu - hub tuul.
 tee meil to - re kel - gu - tee.
 soo - jalt pais - tab päi - ke - ne.

Nr. 6



Lau - la lau - la, lap - se - ke!

Nr. 7



Rai, rai, raa.

Nr. 8



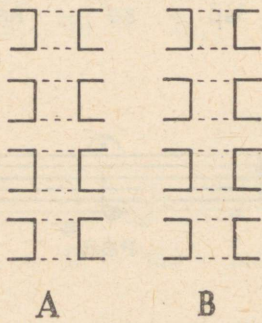
Le, le, le, le, le, le, le, le, lee-lo, lee-lo!
 Ü - les, ü - les, hehäd vennad, ü - les, ü - les!

VÄRAVAMÄNG.

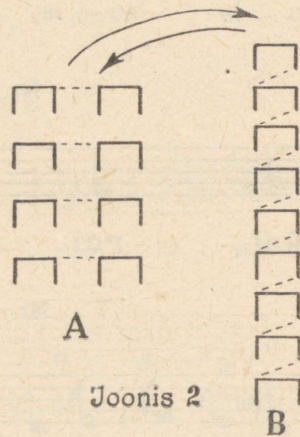
Mängijad seisavad paarikaupa (näoga vastamisi, hoides teineteise kätest kinni) kahes külgedega mängujuhi poole olevas viirus (joonis 1). Viirud on märgitud A ja B-ga.

1. salm

Taktid 1—3. Viirg A tõstab ühendatud käed väravaks üles. Viirg B seisab paigal. Taktid 4—6. Viirg A laseb käed alla, kuid ei lase kätest lahti. Viirg B tõstab ühendatud käed väravaks üles. Taktid 7—9. Viirg A teeb värava, viirg B laseb



Joonis 1



Joonis 2

käed alla. Taktid 10—11. Viirg B teeb värava, viirg A laseb käed alla. Takt 12. Viirg A pöörduv esipoolega päripäeva ja paarilised võtavad paarilisepoolsetest kätest kinni, tõstes need väravaks. Teine käsi on puusal, kergelt rusikas. Viirg B laseb värava alla ja mängijad pöörduvad üksteise järele näoga vastupäeva, võttes kätest kinni (joonis 2).

2.—4. salm

Viirg A liigub kõnnisammudega ringjoonel päripäeva edasi kuni oma endise kohani, hoides käsi väravana ülal. Viirg B liigub kõnnisammudega vastupäeva oma kohale tagasi, minnes väravate alt läbi. Kui kohale jõutakse enne laulu lõppu, siis lauldakse rahulikult paigal seistes lõpuni. Mängu kordamisel jääb esimese salmi tegevus samaks, 2.—4. salmi ajal moodustavad värava viirg B mängijad ja viirg A liigub väravatest läbi päripäeva.

RINGILAU

Liikumine H. Mikkel

1. salm

Moodustatakse kaks teineteise sees olevat sõõri võrdse arvu mängijatega, kusjuures seesmises sõõris on mängijad seljaga, välimises aga näoga ringi keskpunkti poole. Hoitakse kätest kinni. Taktid 1—8. Alustades vasaku jalaga, liigub välimine sõõr 16 kõnnisammu päripäeva, seesmine sõõr aga vastupäeva. 16. takti lõpul jäävad sõõrid seisma nii, et ollakse paarikaupa vastamisi.

Takt 17.

Lastakse kätest lahti ja jäetakse need vabalt kõrvale. Seesmises sõõris olevad mängijad teevad välimises sõõris olevaile mängijaile tervituse (tüdrukud kniksi, poisid kummarduse.) Välimine sõõr seisab paigal.

Takt 18.

Välimises sõõris olevad mängijad teevad tervituse. Seesmine sõõr seisab paigal.

Taktid 19—20.

Mõlemates sõõrides olevad mängijad teevad korraga vastamisi tervituse ja võtavad paarikaupa parema käevanngu.

Taktid 21—24.

Pöördutakse kohal 8 kõnnisammuga poolteist ringi päripäeva. Paarilised on nüüd teistel kohtadel — seesmise sõõri mängijad on väljaspool, välimise sõõri mängijad aga seespool.

2. salm

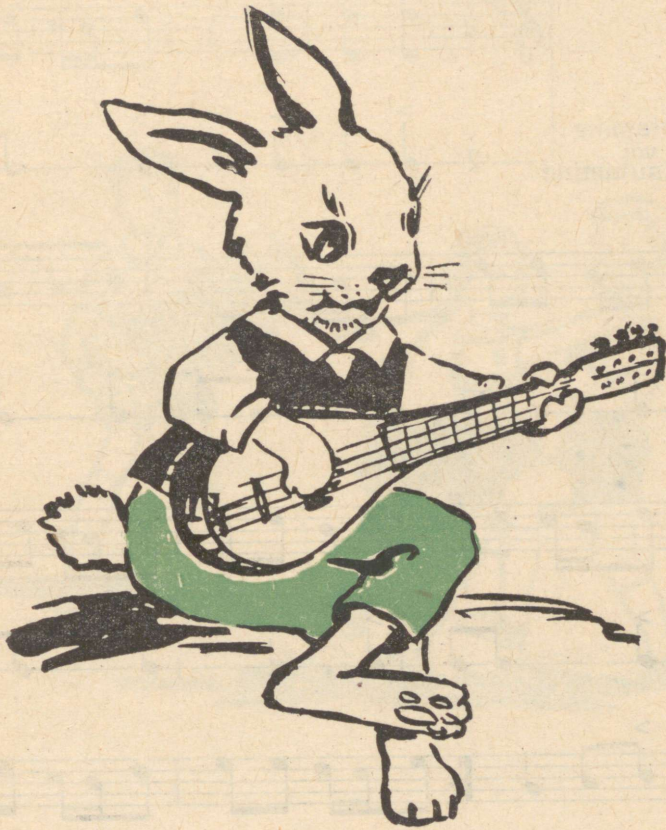
Kordub esimese salmi tegevus ainult selle vahega, et nüüd on sõõrid vahetatud ja välimine sõõr alustab liikumist vastupäeva, seesmine aga päripäeva.

TANTSULAUL

Mängijad moodustavad kätest kinni hoides suure sõõri. 2—4 mängijat läheb sõõri sisse. Sõõr liigub lauldes ja kõnnisammul kogu aeg päripäeva. Seesolijad liiguvad 1. ja 2. salmi ajal kõnnisammul vastupäeva, 3. salmi ajal valivad nad endile sõõri hulgast paarilised, kellega tantsivad 4. salmi ajal sulgvõttes polkat. 4. salmi võib korrata. Mängu jätkamisel jäävad sõõri sisse valitud paarilised.

PEEGEL

Mängijad liiguvad nelja esimese takti ajal sõõris kätest kinni hoides kõnnisammul päripäeva. Üks mängija on sõõri keskel. Nelja viimase takti jooksul («Ringi sees, mis teed seal sina, võime meie korrata») imiteerib sõõr liigutusi, mida teeb ette sõõri keskel olev mängija. Laulu lõppedes valib sõõrisolija uue mängija, kes läheb tema asemel sisse, ja mängu korratakse.



Muusika kuulamiseks

MARUPOLKA.

Polka tempos

Eesti tantsuviis

Koputamine
või
plaksutamine

The musical score for "Marupolka" is written in G major (one sharp) and 2/4 time. It consists of five systems of music. The first system includes a treble clef staff with a melody and a bass clef staff with a bass line. The bass line starts with a '2' and has rhythmic markings above it. The second system continues the melody and bass line. The third system continues the melody and bass line. The fourth system includes a repeat sign in both staves. The fifth system includes first and second endings, marked '1.' and '2.' respectively. The bass line in the fifth system ends with a double bar line and a repeat sign.

Polka on elav ja hoogne tants, mida tantsitakse paljudes maa-

des. Vastavalt tantsu iseloomule on ka selle tantsu muusika kiire liikumisega, hoogne. Polkale on iseloomulik kahelöögiline takt, kusjuures takti esimene löök on rõhuline. «Marupolka» on eriti kiire ja hoogne eesti rahvatants.



VALSS

Paraja liikumisega, õrnalt

S. Maikapar

p

p

p

Lõpp

p

mp

Laulvalt

Veidi väljendusrikkamalt.

Valss on saksa-austria päritoluga laialt levinud tants kolme-
löögilises taktis.

Selle valsi autoriks on vene helilooja S. Maikapar, kes on loo-
nud lastele palju kauneid muusikapalu.

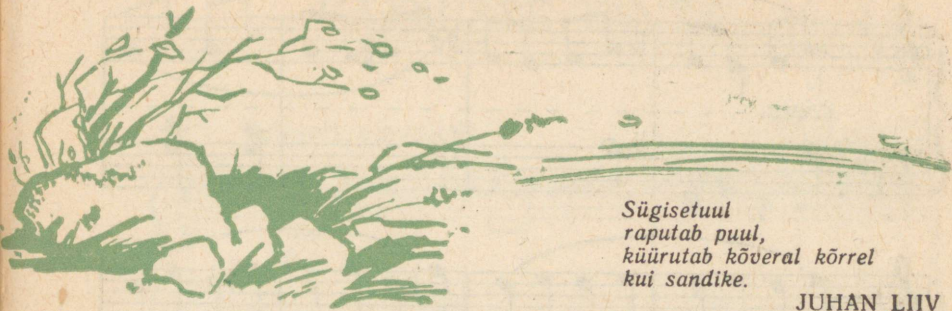
KIISUKE

Rahulikult

M. Muzafarov



The image displays a musical score for the piece "KIISUKE" by M. Muzafarov. The score is written in a 2/2 time signature with a key signature of one flat (B-flat). It consists of three systems of music, each with a treble and bass clef staff. A green illustration of a ball of yarn is positioned at the top left, with a long, thin green string extending downwards and weaving through the musical staves. At the bottom of the page, there is a green illustration of a fluffy kitten sitting down, with the green string from the yarn ball ending near its tail.



Sügisetuul
raputab puul,
küürutab kõveral kõrrel
kui sandike.

JUHAN LIIV

SÜGISTUUL

Väljapeetult, hingestatu!t

R. Tobias

f *p*

pp

mf

First system of musical notation. The treble clef staff contains a melodic line with a slur over the first two measures and a fermata over the last two. The bass clef staff contains a harmonic accompaniment. A *cresc.* marking is present in the first measure of the bass staff.

Second system of musical notation. The treble clef staff contains a melodic line with a slur over the first two measures and a fermata over the last two. The bass clef staff contains a harmonic accompaniment. A *f* marking is present in the first measure of the bass staff.

Third system of musical notation. The treble clef staff contains a melodic line with a slur over the first two measures and a fermata over the last two. The bass clef staff contains a harmonic accompaniment.

Fourth system of musical notation. The treble clef staff contains a melodic line with a slur over the first two measures and a fermata over the last two. The bass clef staff contains a harmonic accompaniment. A *mp* marking is present in the third measure of the bass staff.

Fifth system of musical notation. The treble clef staff contains a melodic line with a slur over the first two measures and a fermata over the last two. The bass clef staff contains a harmonic accompaniment. A *pp* marking is present in the third measure of the bass staff.

KAABUSTE TANTS

Tuliselt, elavalt

V. Raitio

The first system of musical notation consists of two staves. The upper staff is in treble clef with a key signature of one sharp (F#) and a 3/4 time signature. It begins with a dynamic marking of *f* (forte). The lower staff is in bass clef with the same key signature and time signature. The music features a mix of chords and moving lines in both hands.

The second system continues the piece with two staves. The upper staff has a melodic line with some grace notes, while the lower staff provides a steady accompaniment with eighth and sixteenth notes.

The third system shows the continuation of the musical piece. The upper staff features a series of chords and a melodic phrase, while the lower staff continues with a rhythmic accompaniment.

The fourth system of notation includes two staves. The upper staff has a melodic line with a slur over the final two measures, and the lower staff continues with its accompaniment.

The fifth and final system of notation on the page consists of two staves. The upper staff concludes with a melodic phrase, and the lower staff ends with a final chord and a double bar line.

KARU

Aeglaselt

V. Rebikov

The musical score is written for piano in 2/4 time. It consists of four systems of music. The first system begins with a dynamic marking of *mf*. The right hand (treble clef) plays a simple accompaniment of whole notes, while the left hand (bass clef) plays a rhythmic pattern of eighth notes. The second system continues this pattern. The third system features a key signature change to one sharp (F#) and includes a repeat sign with first and second endings. The first ending leads to a second ending that changes the key signature to one flat (Bb). The fourth system concludes the piece with a final cadence in the new key signature.

MENUETTI

J.S. Bach

First system of musical notation. The treble clef staff begins with a treble clef, a key signature of one sharp (F#), and a wavy line above the first note. The bass clef staff begins with a bass clef and a key signature of one sharp (F#). Both staves contain four measures of music.

Second system of musical notation. The treble clef staff begins with a treble clef, a key signature of one sharp (F#), and repeat signs at the beginning and end. The bass clef staff begins with a bass clef and a key signature of one sharp (F#). Both staves contain four measures of music.

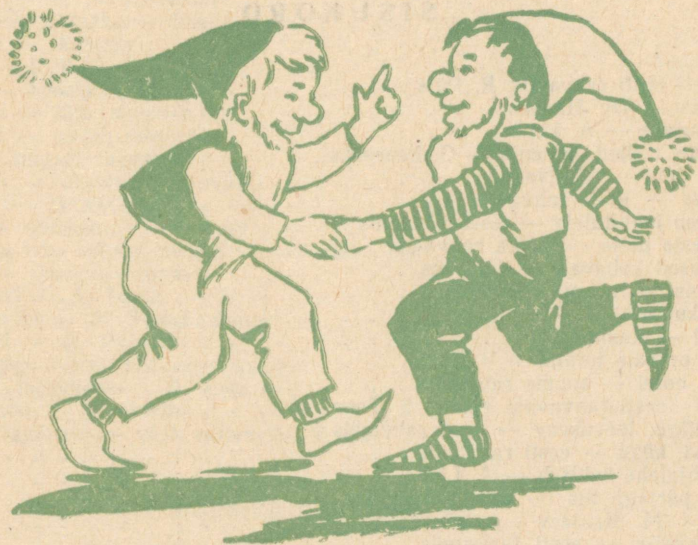
Third system of musical notation. The treble clef staff begins with a treble clef and a key signature of one sharp (F#). The bass clef staff begins with a bass clef and a key signature of one sharp (F#). Both staves contain four measures of music.

Fourth system of musical notation. The treble clef staff begins with a treble clef and a key signature of one sharp (F#). The bass clef staff begins with a bass clef and a key signature of one sharp (F#). Both staves contain four measures of music.

Fifth system of musical notation. The treble clef staff begins with a treble clef and a key signature of one sharp (F#). The bass clef staff begins with a bass clef and a key signature of one sharp (F#). Both staves contain four measures of music.

Menuett on rahulike, mõõdukate liigutustega vanaaegne tants kolmelöögilises taktimõõdus.

Selle menueti autoriks on kuulus saksa helilooja J. S. Bach.



SISUKORD

Emale — eesti rahvaviis, R. Päts	71
Emasüda — Th. Hansen	70
Geki lauluke — A. Lepin	112
Hakkame, mehed, minema — G. Ernesaks	98
Helisev laul — A. Neggo	79
Isa iluks — eesti rahvaviis	96
Jaan läeb jaanitulele — eesti rahvaviis	114
Jahimeeste petja — poola rahvaviis	107
Juba kased kohavad — lasteviis	102
Karjapoiss — soome rahvaviis	24
Kevadekuulutajad — J. Simm	86
Kevadel — kaanon	106
Kevade on sala tulnud — V. Kapp	89
Kevade ootel — soome rahvaviis	84
Kiiigel — eesti rahvaviisi ainetel S. Taev	12
Kiigu, liigu, laevukene — eesti rahvaviis	15
Kuku, sa, kägu — eesti rahvaviis	91
Kus Põhjalahe kohiseb — A. Läte	67
Kõnnin pärjaga ma — vene rahvaviis	77
Kägu — M. Krassev	105
Labajalavalss — eesti tantsuviis	13
Lambatall — B. Körver	29
Laske sisse mardisandid — eesti rahvaviis	35
Laula, laula, lapseke — eesti rahvaviisi j. kaanon	43
Laulik — eesti rahvaviis	4
Laul kiibitsast — M. Jordanski	110
Laul Leninist — M. Krassev	81
Laul lõkketule juures — E. Kapp	111
Laul noorest sepast — A. Aljabjev	60
Laul Peedust — D. Kabalevski	8
Lauluga me lähme metsa — E. Kapp	73
Len'durid — A. Aleksandrov	34
Lenini teel — L. Tauts	82
Lõbusad matkajad — M. Starokadomski	5
Lõikuse laul — eesti rahvaviis	28
Lõkke juures — G. Ernesaks	7
Marsilaul — kaanon	93
Meri — E. Arro	68
Miks karu talvel magab — L. Knipper	58
Noorte pioneeride marss — S. Deškin	31
Nõmm — P. J. Hannikainen	29
Näärikuuske otsimas — E. Tamberg	56
Nääripuu laul — M. Krassev	55
Nääritaata — V. Lipand	57

Oh mina väike mehekene — eesti rahvaviis	30
Orus voolamas jõekene kiire — vene rahvaviis	95
Pallimängu laul — eesti rahvaviis	74
Parvepoiste laul — O. Merikanto	101
Pegel — tatari laulumäng	100
Piirivalvurid — V. Solovjov-Sedoi	64
Pillerpall — V. Kapp	47
Pioneeride marss — M. Fradkin	10
Pioneerid lähevad — G. Ernesaks	90
Poiste laul — R. Päts	63
Pulmalust — eesti rahvaviis	48
Rahupooldajate laul — B. Maizel	66
Ringilaul — K. A. Hermann	22
Sajab, sajab vihmake — kaanon	99
Sepapoisid — kaanon	76
Talveime — S. Taev	59
Talvelaul — soome rahvaviis	44
Tammepuu — läti rahvaviis	23
Tantsulaul — eesti rahvaviis	26
Tihane — ungari rahvaviis	40
Vana sokk — ukraina rahvaviis	103
Vastlalaul — lasteviis	62
Veli, kulla vellekene — S. Taev	38
Vennad on mul suured mehed — läti rahvaviis	52
Vihmake — ukraina rahvaviis	108
Vint võõrsil — A. Lepik	104
Visa kalamees — M. Starokadomski	18
Võidu teel — A. Pajupuu	32
Värvamäng — eesti rahvaviis, kaanon	109
Äiu, lahke lapsukene — R. Päts	72
Õõbiku surm — M. Härma	37
Üle lume lagedale — eesti rahvaviis, R. Päts	54

MUUSIKA KUULAMISEKS

Marupolka — eesti tantsuviis	122
Vals — S. Maikapar	124
Kiisuke — M. Muzafarov	125
Sügistuul — R. Tobias	127
Kääbuste tants — V. Raitio	129
Karu — V. Rebikov	130
Menuett — J. S. Bach	131

NOODIOPETUS

Takt ja selle märkimine	16
Veerandlöögiline noot	25
Eeltakt	35
Sidekaar	36
Heliastmik ja klaviatuur	41
Põhitoon ja kolmkõla	45
Punkteeritud rütm kahe löögi ulatuses	69
Ettekande varjundid	85
Poolelöögiline paus	88
Punkteeritud rütm ühe löögi ulatuses	92
Kokkuvõte õpitud rütmimärkidest	94
Hingamise, hääldamise ja häälemoodustamise harjutusi	96

LAULUDE REGISTER VIISIDE JA AUTORITE JÄRGI

<i>Aleksandrov, A.</i>	
Lendurid — O. Vössotskaja	34
<i>Aljabjev, A.</i>	
Laul noorest sepast — P. Jeršova	60
<i>Arro, E.</i>	
Meri — J. Smuul	68
<i>Deškin, S.</i>	
Noorte pioneeride marss — A. Žarov	31
<i>Ernesaks, G.</i>	
Hakkame, mehed, minema — rahvaluule	98
Lõkke juures — I. Kolla	7
Pioneerid lähevad — M. Kesamaa	90
<i>Fradkin, M.</i>	
Pioneeride marss — L. Ošanin	10
<i>Hannikainen, P. J.</i>	
Nõmm — J. Liiv	29
<i>Hansen, Th.</i>	
Emasüda — L. Koidula	70
<i>Hermann, K. A.</i>	
Ringilaul — J. Salu	22
<i>Härma, M.</i>	
Õöbiku surm — A. Haava	37
<i>Jordanski, M.</i>	
Laul kiibitsast — A. Prišelets	110
<i>Kabalevski, D.</i>	
Laul Peedust — H. Gal	8
<i>Kapp, E.</i>	
Laul lõkkeüle juures — J. Nasalevitš	111
Lauluga me lähme metsa — J. Nasalevitš	73
<i>Kapp, V.</i>	
Kevade on sala tulnud — L. Koidula	89
Pillerpall — H. Mänd	47
<i>Knipper, L.</i>	
Miks karu talvel magab — A. Kovalenkov	58
<i>Krassev, M.</i>	
Kägu — M. Klokova	105
Laul Leninist — T. Spendiarova	81
Nääripuu laul — V. Garlitski	85
<i>Kõrver, B.</i>	
Lambatall — I. Sikemäe	20
<i>Lepik, A.</i>	
Vint võõrsil — E. Enno	104
<i>Lepin, A.</i>	
Geki lauluke — G. Rubljov	112

<i>Lipand, V.</i>	
Nääritaad — K. Kõrseri	57
<i>Läte, A.</i>	
Kus Põhjalahe kohiseb — M. Lipp	67
<i>Maizel, B.</i>	
Rahupooldajate laul — M. Rudermann	66
<i>Merikanto, O.</i>	
Parvepoiste laul	101
<i>Neggo, A.</i>	
Helisev laul — A. Neggo	79
<i>Pajupuu, A.</i>	
Võidu teel — A. Pajupuu	32
<i>Päts, R.</i>	
Emale — A. Otto	71
Poiste laul — J. Oro	63
Äiu, lahke lapsukene — K. E. Sööt	72
<i>Simm, J.</i>	
Kevadekuulutajad — A. Kitzberg	86
<i>Solovjov-Sedoi, V.</i>	
Piirivalvurid — S. Pogorelovski	64
<i>Starokadomski, M.</i>	
Lõbusad matkajad — S. Mihhalkov	5
Visa kalamees — A. Barto	18
<i>Taev, S.</i>	
Kiigel — S. Taev	12
Talveime — S. Taev	59
Veli, kulla vellekene — S. Taev	38
<i>Tamberg, E.</i>	
Näärikuuske otsimas — E. Niit	56
<i>Tauts, L.</i>	
Lenini teel — P. Rummo	82

RAHVASTE LAULE

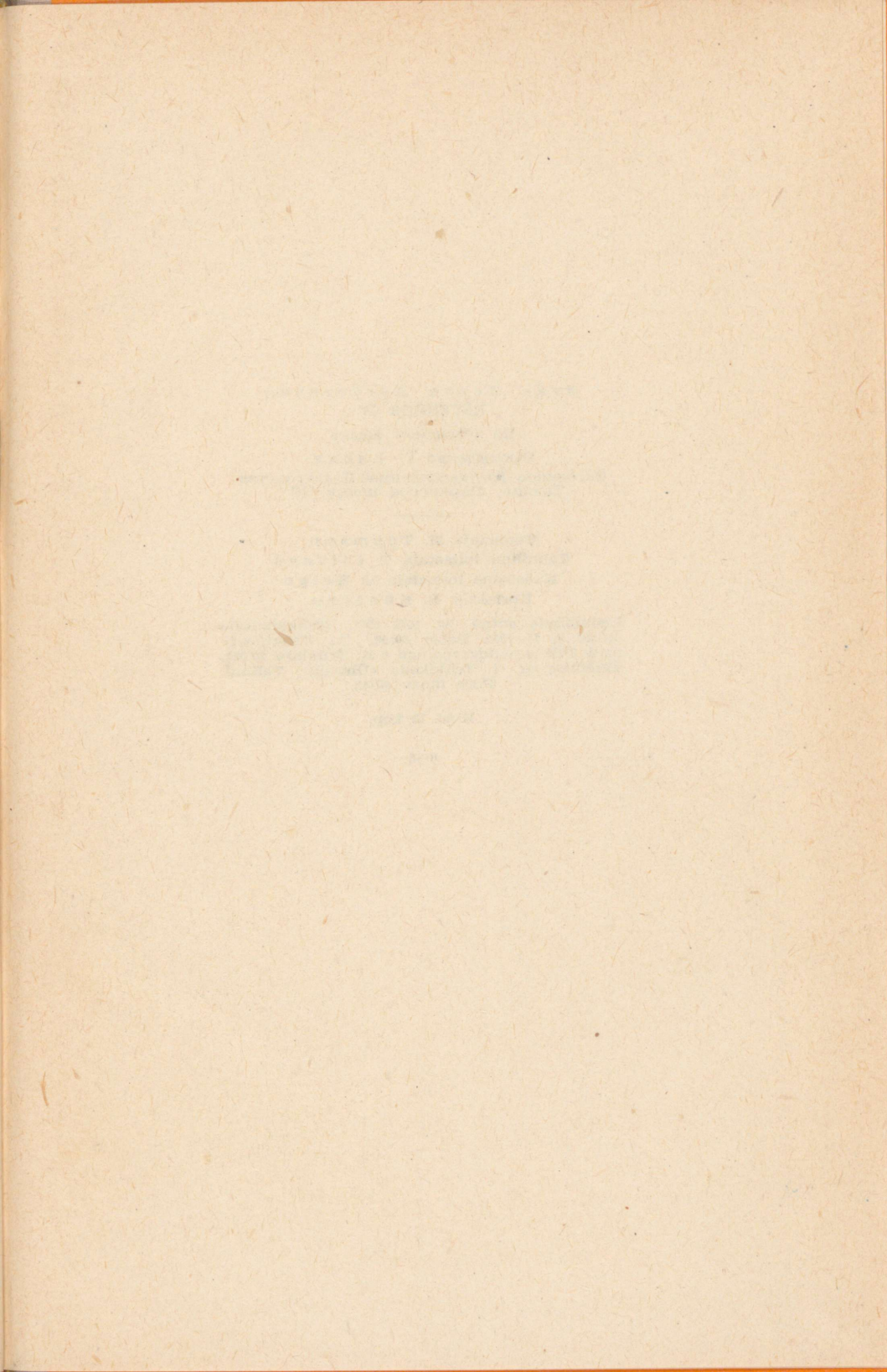
Eesti

Isa iluks — Kalevipojast	96
Jaani läbi jaanitulele	114
Kiigu, liigu, laevukene — M. Kõrber	15
Kuku, sa, kägu — Kalevipojast	91
Labajalavalss	13
Laske sisse mardisandid	35
Laula, laula, lapseke	43
Laulik	4
Lõikuse laul — D. Vaarandi	28
Oh mina väike mehekene	30
Pallimängu laul — J. Oro	74
Pulmalust	48

Tantsulaul	26
Väravamäng	109
Ule lume lagedale — J. Oro	54
L ä t i	
Tammepuu	23
Vennad on mul suured mehed	52
P o o l a	
Jahimeeste petja	107
S o o m e	
Karjapoiss	24
Kevade ootel	84
Talvelaul	44
T a t a r i	
Peegel	100
U k r a i n a	
Vana sokk — J. Oro	103
Vihmake	108
U n g a r i	
Tihane — J. Oro	40
V e n e	
Kõnnin pärjaga ma	77
Orus voolamas jõekene kiire	95
K a a n o n i d	
Kevadel	106
Kõnnin pärjaga ma	77
Laula, laula, lapseke	43
Marsilaul	93
Sajab, sajab vihmake	99
Sepapoisid	76
Väravamäng	109

LAULUMÄNGUDE KIRJELDUSI

Väravamäng	118
Ringilaul	119
Tantsulaul	120
Peegel	120



Лукк Хелле Аугустовна
ПЕСЕННИК IV

На эстонском языке

Оформление С. Вялял

Эстонское Государственное Издательство
Таллин, Пярнуское шоссе, 10

Toimetaja M. Torpman

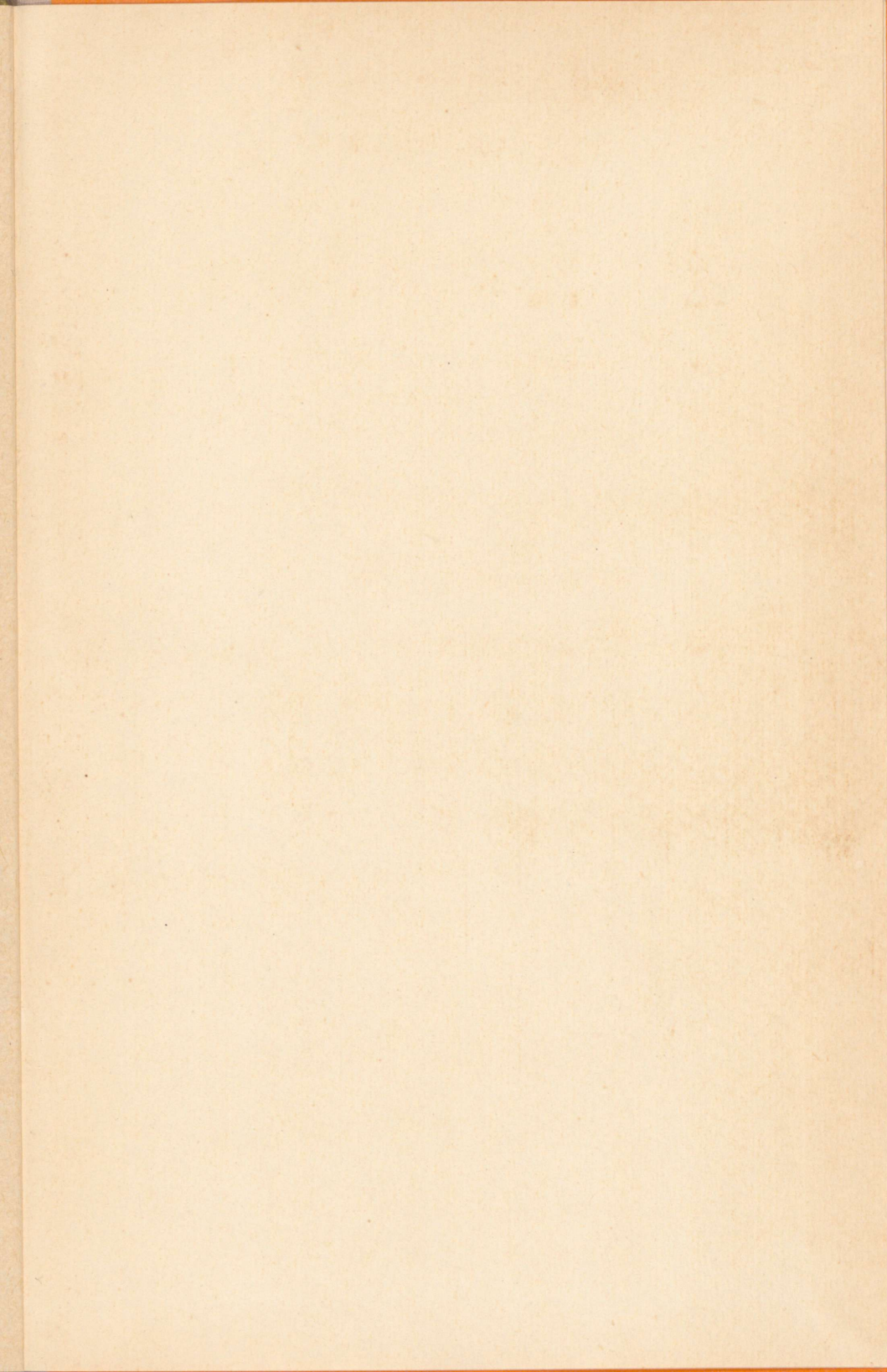
Tehniline toimetaja T. Liivand

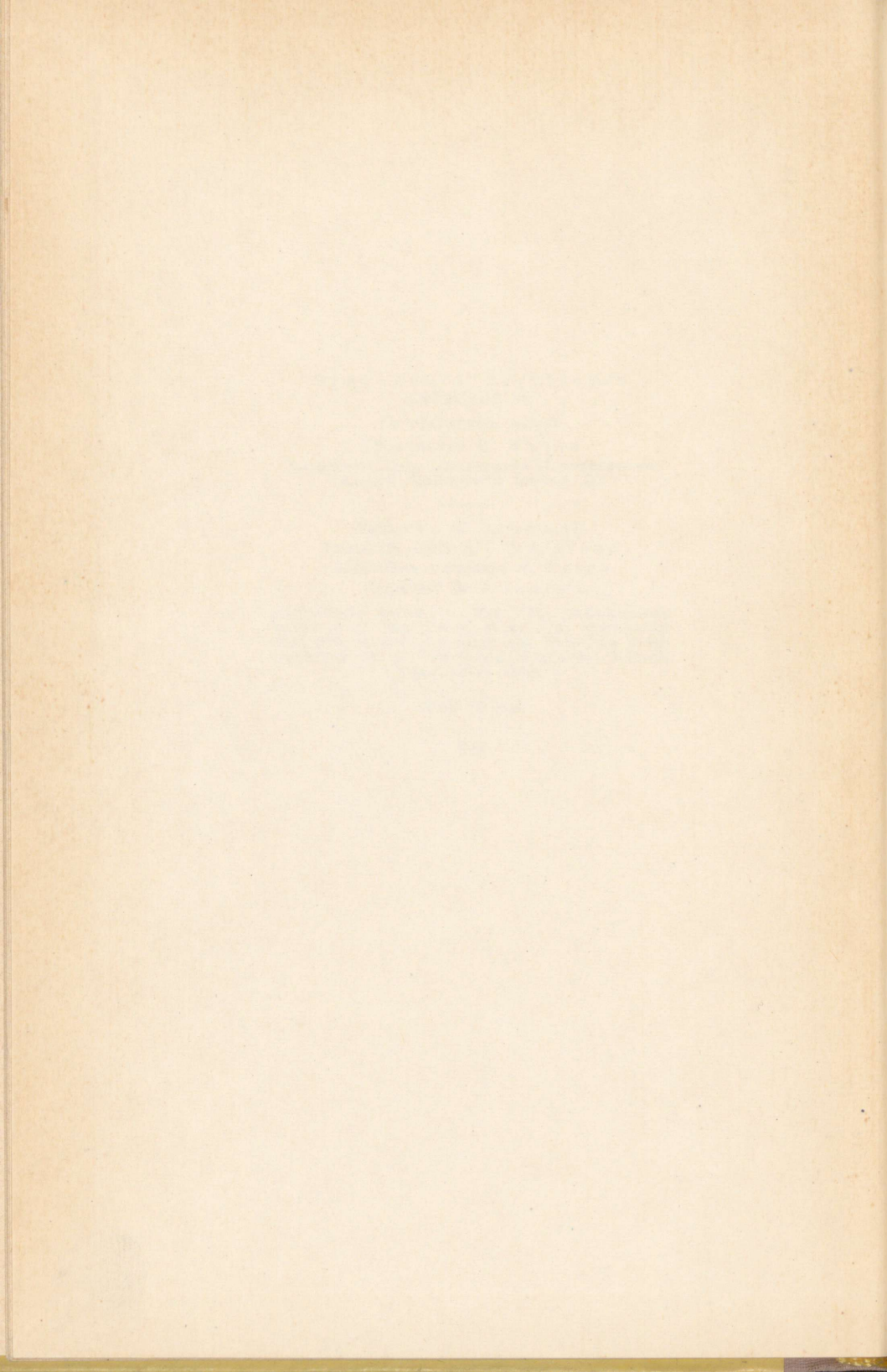
Kunstiline toimetaja H. Keigo

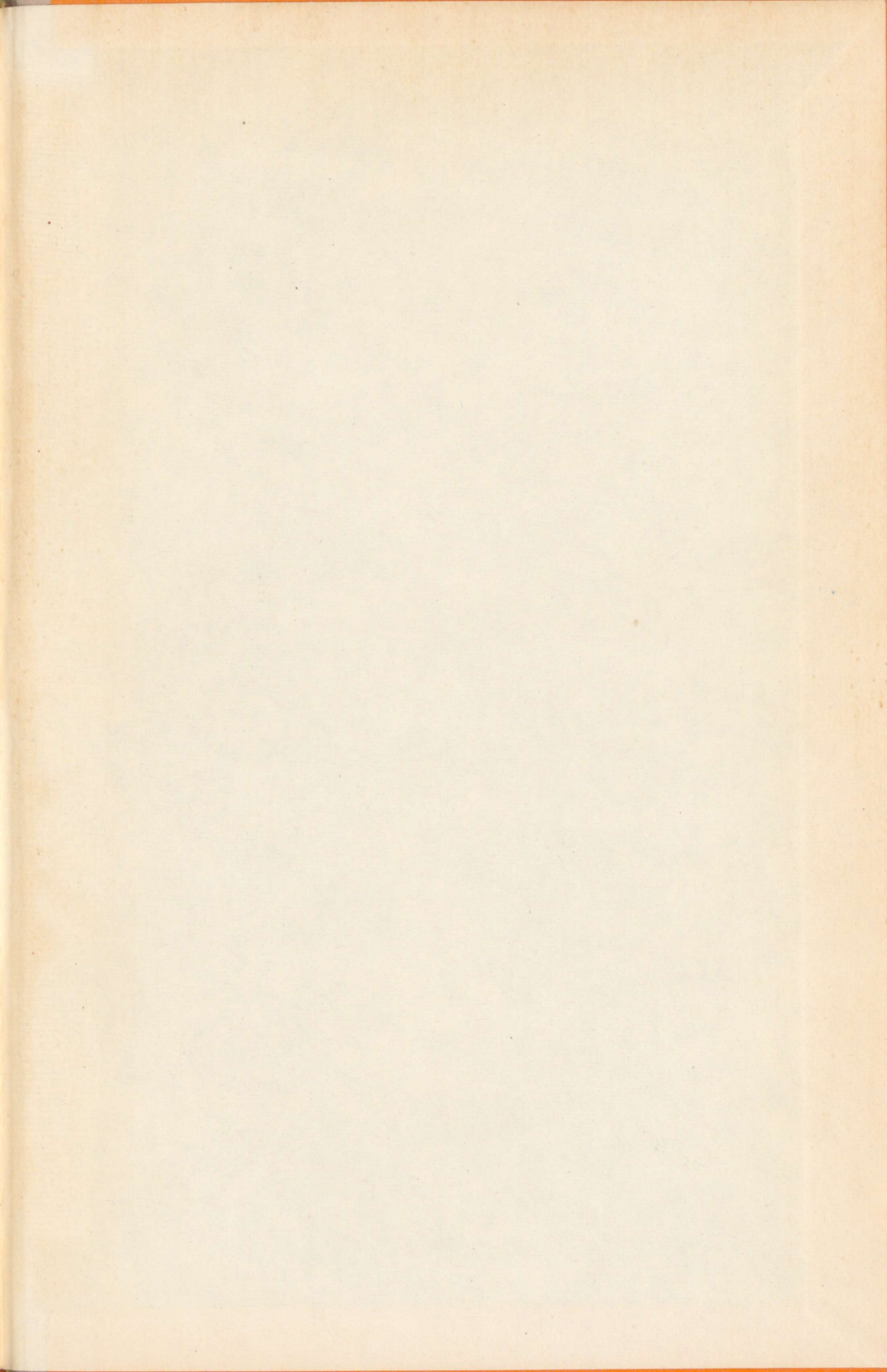
Korrektor E. Künarpu

Ladumisele antud 30. XII 1961. Trükkimisele
antud 8. II 1962. Paber 60:90. 1/2a. Trükipoog-
naid 8.75. Arvutuspoognaid 8.03. Trükiarv 20 000.
Tellimise nr. 1. Trükikoda «Ühiselu», Tallinn,
Pikk tänav 40/42.

Hind 13 kop.







13 kop.

A-24433

TÜ RAAMATUKOGU



1 0300 00359929 9